

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Hållbarhetsredovisning

- Vad utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete?

Kandidatuppsats i företagsekonomi

Externredovisning

Höstterminen 2015

Handledare: Gudrun Baldvinsdottir

Författare: Elshaday Dawit & Sargon Kalasho

Förord

Efter att vi nu färdigställt vår kandidatuppsats så vill vi härmed tacka alla som gjorde det möjligt för oss att genomföra denna studie.

Ett stort tack till vår handledare Gudrun Baldvinsdottir för alla kloka råd och konstruktiv kritik vi fått under uppsatsens gång och språkhandledare Carl Engwall.

Vi vill även framföra ett stort tack till respondenterna som gjorde denna studie möjlig och tog sig tid att besvara våra frågor.

Göteborg, januari 2016

Elshaday Dawit

Sargon Kalasho

SAMMANFATTNING

Kandidatuppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Externredovisning, Höstterminen 2015

Författare: Elshaday Dawit och Sargon Kalasho

Handledare: Gudrun Baldvinsdottir

Titel: Hållbarhetsredovisning – Vad utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete?

- **Bakgrund och problemdiskussion:** Under flera decennier har hållbarhetsfrågor haft en stor påverkan på svenska företag. Eftersom finansiella siffrorna anses inte vara tillräckliga vid framtagande av företagets resultat. Det är mot denna bakgrund som Förenta Nationen (FN) belyste hållbarhetsfrågan och därmed tilldelat ett uppdrag som skulle genomföras av Världskommission i slutet av 1980-talet. Debatten om införandet av EU-direktivet som införs första juni 2016 har uppmärksammats framförallt inom svenskt näringsliv då förslaget ska omfatta ca 2000 företag som i sin tur ska uppfylla ett minimum krav enligt svensk lagstiftning. Företagsnätverket CSR Sweden ser detta förslag som en mindre revolution.
- **Problemformulering:** Införandet av direktiv 2014/95/EU 2017 innebär att långt fler svenska företag kommer behöva upprätthålla en hållbarhetsredovisning, samtidigt som ett antal företag ska förmedla icke-finansiell information och upplysningar av mångfaldspolicy i hållbarhetsrapporterna. Hur väl förberedda är samtliga företag inför nya rapporterings förändringar och finns det faktorer som är viktiga att ta hänsyn till?
- **Syfte:** Huvudsyftet med denna studie är att undersöka vad som utmärker hållbarhetsrapporteringen avseende företagets långa erfarenhet. Författarna vill även ge läsaren förståelse för vad som utmärker dessa erfarna företag och vilka faktorer som anses viktiga för att upprätta en god hållbarhetsrapport.
- **Avgränsningar:** Hållbarhetsredovisning behandlar ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter. I rapporten undersöks de sociala och miljömässiga aspekterna inom hållbarhetsredovisning. Författarna har däremot valt att bortse från den ekonomiska aspekten inom hållbarhetsredovisning. Denna avgränsning har gjort det möjligt för författarna att djupare studera företagets sociala och miljömässiga aspekter.
- **Metod:** Rapporten är en kvalitativ studie av både sekundär- och primärdata. Författarna har intervjuat nyckelpersoner inom samtliga företagets hållbarhetsavdelningar. Företagen har fått utmärkelser för “bästa hållbarhetsredovisning” under de senaste fyra åren, ett pris som FAR årligen delar ut. I studien analyseras även företagets hållbarhetsrapporter för de senaste fyra åren för att finna mönster i vad som utmärker hållbarhetsredovisningen.
- **Slutsats:** Slutsatsen visar att det finns flera faktorer som företag ska ta hänsyn till för att upprätta en god hållbarhetsrapport. Utmärkande faktorer för samtliga företag är att vara transparent, integritet, öppenhet, kontinuitet, relevant information och ständiga förbättringar. Dessa faktorer anses vara det som skapar värde för företagen.
- **Förslag till vidare forskning:** Det skulle vara intressant att forska vidare om övergången från G3 till G4 och EU-direktivets påverkan på företagen. En framtida studie skulle även kunna vara att undersöka ifall företag som bortser från en separerat hållbarhetsrapport och istället inför integrerad rapport för hållbarhets- och årsredovisning.

Nyckelord: Hållbarhetsredovisning, Hållbarhetsrapport, Corporate Social Responsibility, Global Reporting Initiative, Triple Bottom Line, intressentteorin, intressentmodellen

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Problemdiskussion.....	2
1.3	Problemformulering.....	3
1.4	Syfte.....	3
1.5	Metod.....	3
1.6	Avgränsningar.....	3
1.7	Disposition.....	3
2	Metod.....	4
2.1	Ämnesval.....	4
2.2	Val av företag och respondenter.....	4
2.3	Undersökningsmetod.....	4
2.4	Datainsamling.....	5
2.5	Primärdata.....	5
2.6	Sekundärdata.....	5
2.7	Validitet och reliabilitet.....	5
2.8	Källkritik.....	6
3	Referensram.....	7
3.1	Corporate Social Responsibility (CSR).....	7
3.2	Hållbarhetsredovisning.....	8
3.3	Global Reporting Initiative (GRI).....	8
3.3.1	G3.....	8
3.3.2	G4.....	10
3.4	Triple Bottom Line.....	10
3.5	Intressenteori.....	12
4	Empiri.....	14
4.1	SCA.....	14
4.1.1	Företagsbeskrivning.....	14
4.1.2	Hållbarhetsredovisning 2011.....	15
4.1.3	Hållbarhetsredovisning 2012.....	16
4.1.4	Hållbarhetsredovisning 2013.....	18
4.1.5	Hållbarhetsredovisning 2014.....	19
4.2	Atlas Copco.....	19
4.2.1	Företagsbeskrivning.....	19
4.2.2	Hållbarhetsredovisning 2011.....	21
4.2.3	Hållbarhetsredovisning 2012.....	22
4.2.4	Hållbarhetsredovisning 2013.....	23
4.2.5	Hållbarhetsredovisning 2014.....	24
4.3	LKAB.....	24
4.3.1	Företagsbeskrivning.....	24
4.3.2	Hållbarhetsredovisning 2011.....	26
4.3.3	Hållbarhetsredovisning 2012.....	27
4.3.4	Hållbarhetsredovisning 2013.....	27

4.3.5	Hållbarhetsredovisning 2014	28
4.4	<i>Ericsson</i>	29
4.4.1	Företagsbeskrivning.....	29
4.4.2	Hållbarhetsredovisning 2011	30
4.4.3	Hållbarhetsredovisning 2012	31
4.4.4	Hållbarhetsredovisning 2013	32
4.4.5	Hållbarhetsredovisning 2014	32
5	Analys	34
5.1	<i>Corporate Social Responsibility (CSR) och hållbarhetsarbete</i>	34
5.2	<i>Uppfyllande av regelverket från Global Reporting Initiative (GRI)</i>	35
5.3	<i>Företagens valda tillämpningsnivåer av GRI:s regelverk</i>	36
5.4	<i>Företagens tillämpning av Triple bottom line redovisning</i>	36
5.5	<i>Företagens arbete med intressenter</i>	36
5.6	<i>Integrerad- eller separerad rapportering</i>	38
6	Slutsats	39
6.1	<i>Studiens slutsats</i>	39
6.2	<i>Studiens bidrag</i>	40
6.3	<i>Förslag till vidare forskning</i>	40
7	Källförteckning	41
8	Bilaga 1 - Intervjufrågor	45
9	Bilaga 2 - Indikatorer	47

1 Inledning

I detta första kapitel beskrivs uppsatsens bakgrund och problemdiskussion. Vidare så beskrivs uppsatsens- syfte, avgränsningar och avslutningsvis redogörs uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Under flera decennier har hållbarhetsfrågor haft en stor påverkan på svenska företag. Eftersom finansiella siffror inte anses vara tillräckliga vid framtagande av företagets resultat. Det är mot denna bakgrund som Förenta Nationen (FN) belyste hållbarhetsfrågan och tilldelade ett uppdrag som skulle genomföras av Världskommission i slutet av 1980-talet. Uppdraget leddes av den före detta norska statsministern Gro Harlem Brundtland. Uppdraget kallades för "Bruntlandskommissionen" (Grankvist, 2009).

En intressent är en person eller organisation som har ett intresse i företaget (Freeman, 1984). Hållbarhetsrapporter innehåller information till intressenter om företagets hållbarhetsarbete. Företag ska redovisa denna information tydligt och visa vilka hållbarhetsmål företag har samt hur företag arbetar för att uppnå dessa. Enligt FAR (2015) framgår det även att intressenter vill kontrollera sina investeringar genom att följa upp hur företag arbetar och ifall de uppfyller intressenternas krav. På så sätt kan både företag och intressenter använda hållbarhetsrapporter som ett effektivt kommunikationsverktyg. Hållbarhetsredovisning handlar om att kunna mäta, presentera och ta ansvar för vad företaget har uppnått i sitt arbete mot en hållbar utveckling gentemot allmänheten (GRI, 2015). I dagsläget rapporterar företag separerade- och integrerade hållbarhetsrapporter (FAR, 2015). I slutet av 2007 beslutade svenska regeringen att statligt ägda företag ska tillämpa och följa GRI:s riktlinjer vid rapportering av hållbarhetsredovisningar från och med 2008 (Regeringen, 2014).

Global Reporting Initiative (GRI) är ett regelverk som tillämpas för att harmonisera redovisningen. GRI:s riktlinjer har blivit allt striktare och tydligare vad gäller den informationen som ska redovisas i den externa rapporten för hållbarhet. Samtidigt får företag möjligheten att ses som ett föredöme bland andra intressenter. Hösten 2014 antogs Europaparlamentets direktiv 2014/95/EU om ändring av direktiv 2013/34/EU gällande nya rapporteringskrav. Förslaget innebär att stora företag och andra företag av allmänt intresse ska upprätta en hållbarhetsrapport samt att börsnoterade företag ska upplysa om icke-finansiell information och mångfaldspolicy som tillämpas i företagets styrning (Regeringen, 2014).

Enligt Foyen (2015) kommer förslaget medföra omkostnader för många svenska företag. Ändringsdirektivet ska underlätta övervakning, mätning och hantering av företags hållbarhetsresultat samt deras inverkan på samhället. Detta ska redovisas i hållbarhetsrapporten och förvaltningsberättelsen. Ändringsdirektivets ändamål är att öka öppenheten gällande ekonomisk, social och miljörelaterad information som företag i samtliga medlemsstater tillhandahåller. Direktivets bestämmelser om redovisning av viss icke-finansiell information gäller stora företag av allmänt intresse med fler än 500 anställda. Frågor som berör den icke-finansiella informationen är miljö, sociala förhållanden, personalens välmående, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Dessutom

lämnas upplysningar om affärsmodell, policy, resultat av policyn samt risker förknippade med företagets verksamhet. Upplysningarna ska inbegripa icke-finansiella centrala resultatindikatorer som är relevanta för verksamheten (Regeringen, 2014).

1.2 Problemdiskussion

Information om företagens hållbarhetsarbete har ökat markant. Företag bedömer själva vad det är för information som rapporteras i en hållbarhetsrapport. Väljer företag att bortse ifrån vissa av GRI:s riktlinjer, förväntar sig intressenterna en motivering från företagets sida. Företag har rätt till att göra avgränsningar gällande informationen i rapporten och vara tydlig med vad man vill förmedla till intressenterna (GRI, 2015). Informationen som företagen förmedlar i sina hållbarhetsrapporter är till för att visa allmänheten hur företagen hanterar de tre ovan nämnda aspekterna.

Debatten om införandet av EU-direktivet som införs första Juni 2016 har uppmärksammats inom svenskt näringsliv. Lagförslaget om ändring har kritiserats för dess årliga rapporterings bördor i form av administrativa omkostnader. Detta har i sin tur skapat en del debatt som följer utvecklingen innan förslaget slutligen hamnar i riksdagen. Företagsnätverket CSR Sweden ser detta förslag som en mindre revolution. (Foyen, 2015).

“Om kravet på hållbarhetsrapport hade utgått från direktivets minimikrav hade uppskattningsvis cirka 100 svenska företag omfattats, men med promemorians förslag till reglering förväntas cirka 2000 svenska företag påverkas” (Foyen, 2015).

Vilken påverkan har det nya direktivet på företag som tidigare inte arbetat med hållbarhetsrapportering och vilka faktorer är viktiga vid framtagandet av hållbarhetsrapporteringen? Kritiker ifrågasätter frivillig rapportering av hållbarhet eftersom det tenderar att vara begränsat i omfattning (Jupe, 2007 & O'Dwyer et al, 2005), oärlig (Aras & Crowther, 2008). Införandet av den nya regleringen första Juni 2016 skapar goda förutsättningar för företagens hållbarhetsrapporter att uppfattas som mer trovärdiga av kritiker och företagens intressenter. Företag arbetar årligen med att sätta upp höga hållbarhetsmål som ska uppnås. Företagens trovärdighet kan ifrågasättas då företag i många fall uppträder tvärtemot sina normer och mål. Enligt Brunsson (2007) definieras detta som organiserat hyckleri. Tidigare erfarenhet visar att företag undviker hållbarhetsrapportering på områden där de inte lyckas prestera i enlighet med allmänhetens förväntningar (GRI, 2015). I Brunssons (2007) teori framgår det organiserade hyckleriet praktiskt taget vara nödvändigt med tanke på de motstridiga kraven från olika intressenter. I stora drag drivs det ökade intresset för företagens hållbarhetsarbete främst av en ökad oro bland intressenter för företagens påverkan på sociala och miljömässiga aspekter (Adams & Narayanan, 2007, Ballou et al, 2006 & Bebbington et al, 2007). Enligt Barnett (2007) & Mitchell et al, (1997) är företagens ledning tvungen till att utveckla strategier för att ständigt balansera förväntningar från olika intressenter. Komplexiteten i denna situation sätter ledningen i en utmanande position. Malsch (2013) anser att problem kan uppstå när allmänheten skapar sig en uppfattning om informationens trovärdighet och att företagen arbetar proaktivt med dessa aspekter. Årliga regleringar har blivit allt striktare vilket i sin tur försvårar företagens möjligheter till att bortse från att rapportera vissa områden där företagen inte presterat enligt

intressenternas krav. Ändamålet med regleringarna är att företagens hållbarhetsarbete ska rapporteras mer rättvist och likvärdigt (GRI, 2015).

1.3 Problemformulering

Införandet av direktiv 2014/95/EU innebär att långt fler svenska företag måste upprätta en hållbarhetsredovisning 2017. Svenska företag har under flera decennier arbetat med hållbarhetsfrågor och årligen upprättat en hållbarhetsrapport. Det är därför av intresse att ställa studiens problemformulering:

- *Vad utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete?*

1.4 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka vad som utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete. Författarna vill även ge läsaren förståelse för vad som utmärker dessa erfarna företag och vilka faktorer som anses viktiga för att upprätta en god hållbarhetsrapport.

1.5 Metod

För att kunna besvara uppsatsens problemformulering har författarna använt sig av både sekundär- och primärdata. Uppsatsen är en kvalitativ studie där författarna intervjuat nyckelpersoner inom företagens hållbarhetsavdelningar. Den empiriska materialet bygger främst på litteratur och vetenskapliga artiklar inom uppsatsens område samt analysera företagens hållbarhetsrapporter för de fyra senaste åren. Författarna har valt att bortse ifrån att nämna respondenternas namn i rapporten då ett antal av dem ville vara anonyma.

1.6 Avgränsningar

Hållbarhetsredovisning behandlar sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter. I uppsatsen undersöks de sociala och miljömässiga aspekterna inom hållbarhetsredovisning hos svenska företag. Författarna har valt att avgränsa sig från den ekonomiska aspekten eftersom denna inte nämnvärt påverkar kvalitén av hållbarhetsrapporteringen. För att kunna besvara problemformuleringen har författarna valt att granska fyra svenska företag: Atlas Copco, LKAB, SCA och Ericsson. Dessa företag har valts ut av författarna då samtliga företag under de senaste åren är prisvinnare av ”Bästa hållbarhetsredovisning”. Ett pris som årligen utdelas av FAR.

1.7 Disposition

Kapitel 1 – Inledning

Kapitel 2 – Metod

Kapitel 3 – Referensram

Kapitel 4 – Empiri

Kapitel 5 – Analys

Kapitel 6 – Slutsats

2 Metod

I detta kapitel presenteras val av område och arbetssätt för hur författarna gått tillväga för att samla in information och material som används för att kunna besvara problemformuleringen.

2.1 Ämnesval

Det ökade intresset för hållbarhetsredovisning uppkom i slutstadiet av författarnas utbildning under kursen “Ekonomistyrning III” som lyfte upp området. Författarna undersökte området mer noggrant för att säkerställa att det inte fanns någon problemformulering i äldre uppsatser som är jämförbar med denna studie. Studiens problemformulering skulle även vara aktuell och kunna kopplas med dagens debatter gällande hållbarhetsrapportering. I företagets årliga hållbarhetsrapporter har författarna uppmärksammat att företagen är på väg mot en mer integrerad hållbarhetsredovisning. Möjligheten att blicka tillbaka ett antal år i företagets hållbarhetsrapporter har hjälpt författarna att finna mönster i vad företagen uppfattar som viktigt.

2.2 Val av företag och respondenter

Författarna valde företag som under de senaste fyra åren blivit uppmärksammade för sina hållbarhetsrapporter. Informationen om vinnarna för bästa hållbarhetsredovisning fann författarna i källan FAR. FAR har sedan 2003 delat ut pris för bästa hållbarhetsredovisning och på så sätt bidragit till utvecklingen av den frivilliga rapporteringen (FAR, 2015). Samtliga företag är svenska, börsnoterade och följer GRI:s riktlinjer i deras hållbarhetsrapporter. Att intervjua respondenter som är både kunniga och erfarna inom hållbarhetsfrågor har hjälpt författarna att besvara problemformuleringen. Författarna har haft både telefonintervjuer och mejlkontakt med samtliga respondenter från företagen. Författarna har även valt att bortse från att nämna respondenternas namn i uppsatsen då ett antal av respondenterna vill vara anonyma.

2.3 Undersökningsmetod

Två vanliga metoder som används för datainsamling är kvalitativ- och kvantitativ metod. En kvantitativ studie anses vara mer formell och strukturerad, medan en kvalitativ studie präglas av flexibilitet (Bryman & Bell, 2013). Vid strävan efter djupare kunskap om studien som genomförs är kvantitativa studier mindre lämpliga än kvalitativa studier som syftar till att ge en klarare förståelse för området (Bryman & Bell, 2013). För denna uppsats har författarna använt sig av kvalitativ metod och granskat de enskilda företagens hållbarhetsredovisning på djupet. Vid noggrann analys av företagets hållbarhetsrapporter erhöll författarna användbar information. För att besvara problemformuleringen så genomfördes även kvalitativa intervjuer som gav företagen större frihet att lämna sina synpunkter än vad en kvantitativ intervju hade gjort i detta fall. Kvalitativa intervjuer kännetecknas av frågetekniker som är kvalitativa, utan fasta svars-kategorier. Allt för hårt styrda intervjumallar minskar möjligheten för respondenten att lämna ut ytterligare information som kan anses vara nödvändigt för studien (Bryman &

Bell, 2013). Därför valde författarna istället mer öppna frågor som kan leda till diskussion mellan parterna.

2.4 Datainsamling

Källor som används för insamling av data delas upp i två grupper: sekundär- och primärdata. Om forskaren eller medhjälparen samlat in data så kallas det för primärdata och om data samlas in av andra personer kallas det för sekundärdata (Backman, 2008). Datainsamlingen har bestått av både delarna och enligt Jacobsen (2011) så kan flera typer av data användas för att stödja och kontrollera varandra.

Studiens primära data samlades in genom intervjuer och sekundär data omfattas av vetenskapliga artiklar, regelverk, årsredovisningar och litteraturer. Intervjumallen innehöll öppna frågor och gav respondenterna möjlighet till att utveckla sina svar så att författarna inte skulle gå miste om användbar information. Enligt Jacobsen (2002) är öppna frågor lämpligast under förutsättningen att relativt få företag undersöks.

2.5 Primärdata

Studiens primärdata har sammanställts via telefonintervjuer och mejl kontakt av samtliga fyra företag. Både författarna och respondenterna var eniga om att telefonintervju och mejlkontakt var det föredragna tillvägagångssättet för parterna att framföra och besvara intervjumallen med anledningen till att respondenterna befann sig i olika städer. Under intervjun fick respondenterna från hållbarhetsavdelningarna några fria minuter att berätta om sin personliga bakgrund, erfarenheter och roll i företagen. Därefter höll författarna och respondenterna sig till intervjumallen för att få svar på frågorna. För att få så utförliga och relevanta svar som möjligt ansåg författarna att det bästa alternativet var att skicka intervjufrågorna till respondenterna i förväg. På så sätt erhöles korrekt information från början som inte var vilseledande eller felaktig. Som de flesta datainsamlings metoder har öppna intervjuer både för- och nackdelar. Enligt Jacobsen (2011) anses själva processen för individuella intervjuer vara väldigt tidskrävande och detta är en av orsaken till varför författarna valde att avgränsa intervjuerna till fyra företag.

2.6 Sekundärdata

Jacobsen (2011) menar att sekundärdata är data som samlas in i annat syfte än de egna, data som sen tidigare redan blivit sammanställt och insamlat av någon annan. Första steget vid insamling av sekundärdata var företagets hållbarhetsrapporteringar som bidrog med viktig information för studien. Insamlingen av sekundärdata har framförallt kommit från vetenskapliga artiklar och litteratur från Handelshögskolans biblioteksdatabas. Sökord som använts i biblioteksdatabas har bland annat varit "Hållbarhetsredovisning", "Global Report Initiative", "Corporate Social Responsibility", "Triple Bottom Line", och "Accounting, Auditing & Accountability Journal".

2.7 Validitet och reliabilitet

Begreppet validitet är ett uttryck som används för att bedöma ifall undersökningen mäter vad den avser att mäta. Begreppet innehåller underkomponenterna giltighet och relevans.

Giltighet beskriver den generella överrensstämningen mellan författarnas teoretiska och empiriska begreppsplan och relevansen säger något om hur relevant det empiriska begrepp- eller variabelurvalet är för problemställningen (Andersen, 1998). Det kan vara svårt att pröva sin problemformulering ifall informationen mäter något annat och inte det författarna avser att mäta (Holme & Solvang, 1997). Författarna har därför lagt stor vikt vid formuleringen av frågor till respondenterna. Enligt Holme & Solvang (1997) är validiteten beroende av vad författarna mäter och ifall detta formulerats i problemformuleringen. Avsikten med att mejla intervjufrågorna i god tid underlättade för samtliga respondenter inför intervjun. Då frågemallen arbetats fram för rapportens syfte anser författarna att validiteten är god för denna studie.

Begreppet reliabilitet innefattar underkomponenterna tillförlitlighet och trovärdighet. Detta innebär att författarnas datainsamling ska vara pålitlig (Andersen, 1998). Vid planering av intervjufrågorna så har författarna försökt vara så tydliga som möjligt med deras formulering. För att reliabiliteten i undersökningen ska bli så hög som möjligt har författarna haft samtal med handledaren angående frågemallen innan det mejlats ut till respondenterna. Under intervjun har författarna ställt öppna och tydliga frågor till samtliga respondenter under tiden som författarna antecknat och spelat in de flesta intervjuer som i sin tur bidrar till en ökad reliabilitet. En sammanställning av samtliga intervjuer med respondenterna har skickats tillbaka, vilket ger dem möjligheten att justera eller lägga till mer utförliga svar som författarna kanske missat vid parternas samtal. Författarna kan i detta fall dra slutsatsen att en god reliabilitet har blivit säkrat för studien då författarna ställt både öppna och tydliga frågor samt gett respondenterna möjligheten att justera författarnas sammanställning av intervjun.

2.8 Källkritik

Syftet med källkritik är att kritiskt granska sina källor för att kunna använda tillförlitlig information i sin studie. Uppfyller källan författarnas krav och anses det vara bra så ska det behållas, medan källor som anses vara förfälskade ska rensas bort. Holme & Solvang (1997) menar att källans trovärdighet har en stor betydelse för författarna där trovärdigheten består av en yttre- och en inre sida. Analys av den yttre sidan görs genom att jämföra informationen i källan som valts för studien med andra källor. Vid undersökning av själva källan så analyseras den inre sidan (Holme & Solvang, 1997). I denna studie har författarna valt att använda sig av källor från vetenskapliga artiklar och böcker som bedöms vara trovärdiga då dessa är refererade i många vetenskapliga sammanhang.

3 Referensram

I detta kapitel kommer ett antal teorier och begrepp att presenteras. Författarna kommer tydliggöra innebörden av Corporate social responsibility (CSR), hållbarhetsredovisning, Global reporting Initiative (GRI), Triple Bottom line (TBL) och intressentteorin.

3.1 Corporate Social Responsibility (CSR)

Den akademiska diskussionen kring Corporate Social Responsibility (CSR) uppkom 1932 och i samband med detta började man även fundera på om det var lagligt att använda ett företags intjänade vinst och resurser i samhällets intresse. Vid denna tid ansåg man att välgörenhet skulle skötas av individen medan företaget skulle koncentrera sig på att maximera vinsten till sina aktieägare. Idag anses det att arbete med CSR i ett företag inte behöver stå i kontrast för vinstmaximering (Sns, 2015)

Den internationella organisationen för hållbar utveckling World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) definierar CSR som: *”Corporate social responsibility is the continuing commitment by business to behave ethically and contribute to economic development while improving the quality of life of the workforce and their families as well as of the local community and society at large”*

En liknande men mer generell definition är att CSR handlar om samspelet mellan företag med dess rättsliga och sociala skyldigheter gentemot de samhällen företagen är verksamma i och hur de står för dessa skyldigheter (Wbcsd, 2015).

Den europeiska kommissionen anser att företagens sociala ansvar är viktigt för hållbarhet, konkurrenskraft och innovation för företag inom unionen. Det ger fördelar för riskhantering, kostnadsbesparingar, tillgång till kapital, kundrelationer och personalutveckling (Eu.commisson, 2015).

Caroll (1998) väljer att använda termen “corporate citizens” eller fritt översatt företagsmedborgare, framför CSR och bryter ner begreppet i fyra perspektiv. Dessa perspektiv består av ekonomiskt-, juridiskt- och etiskt ansvarstagande samt att ge tillbaka genom filantropi. Ekonomiskt ansvarstagande innefattar lönsamhet. Företag ska ha en tillräckligt stor vinstmarginal för att investerare ska få en god avkastning på sina investeringar och att andra intressenter är säkra på kontinuitet i tillhandahållande av exempelvis varor, tjänster och arbete. Juridiskt ansvarstagande innebär att följa de lagar och regleringar som ställs. Detta för att lagstiftare och andra samhällsorgan ska ha möjlighet att styra samhällsutvecklingen utifrån ett helhetsperspektiv. Etiskt ansvarstagande innebär att förändra negativ påverkan och undanröja orättvisor. Företag ska anstränga sig för att skydda alla intressentgrupper, det anses inte tillräckligt att endast uppfylla lagar och förordningar. Företag ska även ge tillbaka till samhället genom filantropi. Filantropi handlar om en strävan att främja mänskligheten, vilket exempelvis kan manifesteras i bidrag till välgörande ändamål.

3.2 Hållbarhetsredovisning

I slutet av 1980-talet gav FN i uppdrag åt Världskommissionen för miljö och utveckling att skriva en rapport som senare kom att bli kallad för Bruntlandsrapporten där begreppet hållbar utveckling föddes. Begreppet beskrivs på följande sätt: ”En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” Grankvist (2009).

Termerna CSR och hållbar utveckling används ofta synonymt och anledningen till detta är att skillnader mellan begreppen är små. Dock så handlar CSR mer om företags sociala ansvar medans hållbar utveckling är en global miljöfråga som handlar om jordens samlade resurser och hur företag påverkar framtida generationers livsvillkor. Hållbarhetsredovisning betecknas av vissa organisationer som CSR-rapportering, men en CSR-rapportering behöver inte vara synonym med hållbarhetsredovisning (Westermarck 2013). I denna uppsats använder vi dock begreppen synonymt, och i den fortsatta framställningen refererar vi till hållbarhetsredovisning.

Enligt (Larsson & Ljungdahl, 2008) innebär hållbarhetsredovisning mätning och avrapportering av hållbarhetsprestanda avseende ekonomiska, sociala och miljömässiga ansvarsfrågor till interna och externa omgivning. Detta är en kontinuerlig process som årligen resulterar i hållbarhetsredovisningar. Företag vill bidra till hållbar utveckling eftersom intressenterna ställer detta krav på dem. Hållbarhetsredovisningen hjälper företag att kommunicera med sina intressenter angående sitt hållbarhetsarbete vilket innefattar CSR.

3.3 Global Reporting Initiative (GRI)

GRI är en internationell, oberoende organisation som hjälper företag, myndigheter och andra organisationer att förstå och kommunicera effekterna av affärsverksamhet på kritiska hållbarhetsutmaningar såsom klimatförändringar, mänskliga rättigheter, korruption med flera (GRI, 2015).

GRI har sedan 1997 arbetat fram standarder med riktlinjer för hållbarhetsrapporter som enligt studier av flera forskare klassas som den internationellt mest använda standarden för hållbarhetsredovisning och funnit att riktlinjerna är det bästa tillgängliga sättet att redovisa hållbarhets prestationer (Westmark, 2013). Syftet med riktlinjerna är att hjälpa företag och andra organisationer att skapa relevanta och balanserade hållbarhetsredovisningar på ett harmoniserat sätt vilket i sin tur skapar en jämförbarhet mellan företagens rapporter (GRI, 2015).

Från och med 2008 ska statligt ägda bolag tillämpa och följa GRI:s riktlinjer vid utförande av extern rapportering enligt beslut av Sveriges regering 2007. Detta innebär att de riktlinjer som hade gällt från och med 2002 blev ersatta och att företagens externa rapportering härnäst ska uppfylla gällande GRI version (Regeringen, 2015).

3.3.1 G3

Under 2006 lanserades en tredje version av riktlinjerna, G3, efter ett gediget utvecklingsarbete med över tre tusen experter inblandade. Det lanserades även en komplettering av G3-

riktlinjerna under 2011, G3.1 som innefattar utökade riktlinjer om lokala samhällskonsekvenser, mänskliga rättigheter och jämställdhet samt en ny riktlinje om hur man ska definiera innehållet i en hållbarhetsredovisning (GRI, 2015).

Första delen av G3-riktlinjerna för hållbarhetsredovisning består av vägledning och principer för att definiera redovisningens innehåll, principer för att säkerställa kvaliteten på den redovisade informationen och vägledning för att avgränsa av redovisningen (GRI, 2015).

En av principerna för redovisningens innehåll är väsentlighet med följande definition: Informationen i redovisningen ska omfatta de områden och indikatorer som speglar organisationens mer betydande ekonomiska, miljömässiga och sociala påverkan, och områden och indikatorer som i väsentlig grad kan påverka intressenternas bedömningar och beslut (GRI, 2015).

Den andra och sista delen av G3-riktlinjerna för hållbarhetsredovisning består av standardupplysningar, det vill säga det grundläggande innehåll som ska finnas i en hållbarhetsredovisning enligt vägledningen i första delen. Standardupplysningar omfattar resultatindikatorer och andra upplysningskrav, samt vägledning för särskilda tekniska delar i redovisningen. Tillämpning av dessa riktlinjer sammanställer en fokuserad hållbarhetsredovisning (GRI, 2015).

Det finns olika tillämpningsnivåer av G3-riktlinjerna och kriterierna för att uppnå de olika nivåerna beskrivs enligt följande tabell:

Redovisningens tillämpningsnivå	C	C +	B	B +	A	A +
G3 Upplysningar om företagets profil	Redovisa enligt indikationerna (Bilaga 2) 1.1 2.1-2.10 3.1-3.8, 3.10-3.12 4.1-4.4, 4.14-4.15	Redovisningen bestyrkt av utomstående	Redovisa alla punkter för nivå C och: 1.2 3.9-3.13 4.5-4.13, 4.16-17	Redovisningen bestyrkt av utomstående	Samma krav som nivå B	Redovisningen bestyrkt av utomstående
G3 Upplysningar om hållbarhetsstyrning	Behövs ej.		Upplysningar om hållbarhetsstyrningen för varje indikatorkategori		Upplysningar om hållbarhetsstyrningen för varje indikatorkategori	

G3 Resultatindikatorer och branschspecifika resultatindikationer	Redovisa minst tio resultatindikatorer, och åtminstone från vardera: social, ekonomisk och miljöpåverkan		Redovisa minst 20 resultatindikatorer, och åtminstone en från vardera: ekonomisk påverkan, miljöpåverkan, mänskliga rättigheter, anställningsförhålland en och arbetsvillkor, organisationens roll i samhället och produktansvar		Redovisa varje kärnindikator i G3 och varje bransch branschspecifik* indikator med hänsyn till väsentlighetsprincipe n genom att antingen a) redovisa indikatorer information eller b) förklara skälen för att inte redovisa	
--	---	--	---	--	--	--

*Branschspecifika tillägg i slutlig version

Tabell 1 - Kriterierna för tillämpningsnivåerna och skillnaderna enligt GRI G3

3.3.2 G4

Den senaste versionen av GRI:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning, G4, publicerades under 2013. Företag ges ett tidsintervall på två år att gå från G3 och införa hållbarhetsredovisning enligt dessa riktlinjer. Detta betyder att hållbarhetsrapporter som publiceras efter den 31 december 2015 ska upprättas enligt G4-versionen (GRI, 2015).

Vid framtagandet av den nya versionen G4, var några av de huvudsakliga målen följande, öka användarvänligheten på standarden så att nya företag lätt kan förstå och börja tillämpa riktlinjerna, förbättra den tekniska kvaliteten på riktlinjernas innehåll för att undanröja tvetydigheter och olika tolkningar så att hållbarhetsredovisningarna blir mer jämförbara samt att erbjuda vägledning om hur man kopplar hållbarhetsredovisnings processen till förberedelserna av en integrerad rapport.

G4-versionen är uppdelad i två olika dokument, det första dokumentet innefattar nya och uppdaterade redovisningsprinciper och standardupplysningar. Det andra dokumentet är en implementationsmanual som ska underlätta framtagandet av en hållbarhetsredovisning.

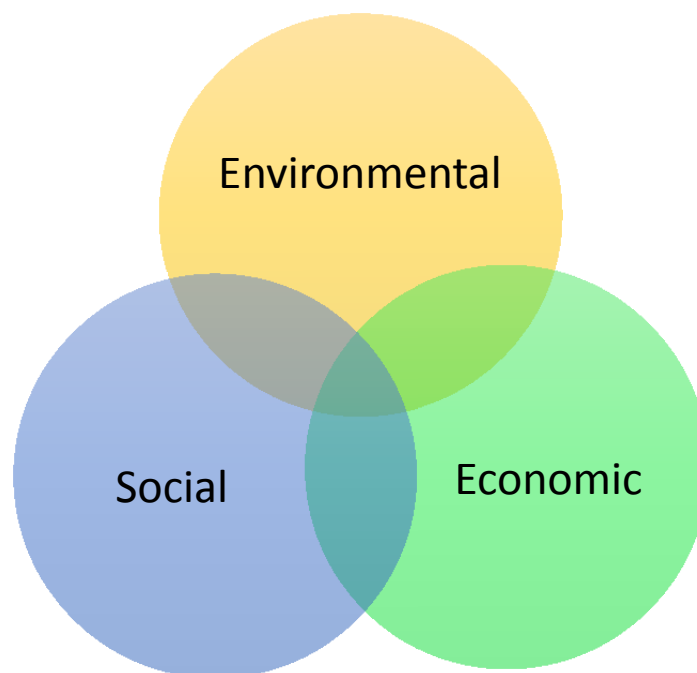
Det finns två tillämpningsnivåer av G4 som gäller oberoende av företagets storlek och bransch. Dessa nivåer är Core och Comprehensive. För att uppnå Core-nivån ska företagen redovisa de mest väsentliga standardupplysningarna. För att uppnå Comprehensive-nivån ska företagen rapportera ytterligare generella- och specifika standardupplysningar utöver de krav som ställs för Core-nivån.

3.4 Triple Bottom Line

”Bottom line” är en metafor för sista raden i företagets räkenskaper, resultatet. Begreppet ”Triple Bottom Line” (TBL) går tillbaka till mitten av 1990-talet och består av tre dimensioner: miljö, ekonomi och sociala aspekter. Idén används genom att mäta och redovisa företagets prestationer inom vart och ett av dessa tre områden. Tanken med triple bottom line är att företagets slutliga framgång inte endast ska mätas av traditionella finansiella bottom line principen, utan även ta hänsyn till de sociala, etiska och miljömässiga frågorna.

Den ekonomiska ”bottom line” är det man traditionellt sätt redovisar i en årsredovisning, en redovisning av företagets kapital. Man brukar dela upp kapitalet i olika kategorier: fysisk kapital såsom maskiner och fabriker, finansiellt kapital, det vill säga tillgångar av likvida medel, humankapital, det vill säga erfarenheter och andra kunskapsbaserade tillgångar samt intellektuellt kapital som exempelvis kan vara patent (Elkington, 1999).

Den miljömässiga ”bottom line” rapporterar de utsläpp av kemikalier, växthusgaser och andra miljömässiga externaliteter företagets verksamhet genererar. Den ska även svara på vilka former av naturkapital som påverkas av företagets nuvarande verksamhet. Naturkapital kan delas i två kategorier: kritiskt naturkapital som är absolut nödvändigt för bevarande av liv och vårt ekosystem, samt förnybart-, utbytbar naturkapital (Elkington, 1999). Social bottom line ska avspegla företagets påverkan på sociala aspekter. Med sociala aspekter menas exempelvis människors färdigheter och utbildning samt folkhälsa. Även företagets påverkan på social tillit och trygghet ska redovisas. Skatt, pensionsavsättningar, sjukförsäkringar, rätt till ledighet och möjligheten för människor att tillsammans arbeta mot ett gemensamt mål är exempel på hur ett företag kan påverka sociala aspekter hos medarbetarna och samhället (Elkington, 1999).

Figur 1 - De tre dimensionerna av triple bottom line.

En svaghet i triple bottom line är att de tre komponenterna inte summeras på ett meningsfullt sätt. Därför kan de tre olika delarna i redovisningen inte adderas eller kombineras utan måste bedömas separat (Westermark, 2013).

Organisationer som Global Reporting Initiative (GRI) har anammat och främjat ”triple bottom line” redovisningen för användning i näringslivet. I samband med att termen blir mer vanligt förekommande i näringslivet får begreppet kritik av Norman & Macdonald (2004) i en artikel där det framkommer det att det finns relativt lite akademisk forskning om detta koncept. Norman & McDonald (2004) menar att det inte finns någon meningsfull logik i de argument

som hävdar att det finns en ”social bottom line”. Det finns ingen metod för att räkna ut en meningsfull och jämförbar social bottom line på samma sätt som man kan göra med ekonomi. Norman & Macdonald (2004) menar därför att uttrycket är missledande då det syftar på något som man inte kan redovisa. De menar också att hela konceptet med en ”triple bottom line”-redovisning visar sig vara ”gamla goda single bottom line” med vaga åtaganden om miljömässiga och sociala aspekter.

Pava (2007) responderar till Norman & Macdonald (2004) och menar att det finns begränsningar i ”triple bottom line” redovisning men att kritiken från Norman & Macdonald är djupt bristfällig. Pava menar att ”triple bottom line” är en metafor för ekonomiskt-, socialt- och miljömässigt resultat och att ingen av dem, inte ens ekonomiskt resultat, kan formuleras i ett summerat resultat, utan måste redovisas i sin kontext. Han fortsätter med att nämna att införande av ”triple bottom line” redovisning har förbättrat företagens redovisningar från ett hållbarhets perspektiv och att kritikerna istället borde fokusera på att fortsätta förbättra konceptet.

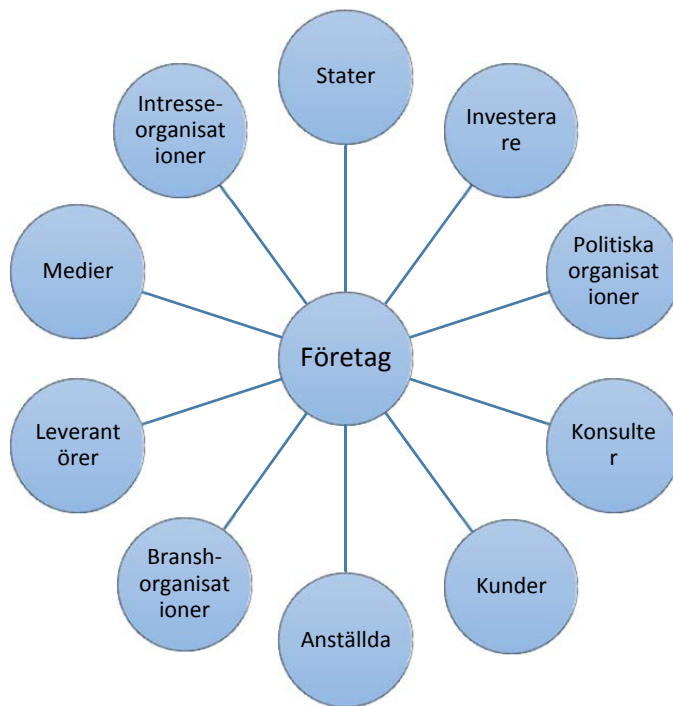
Brunsson (2007) menar att företagen utövar organiserat hyckleri när de redovisar hållbarhet men att det praktiskt taget är oundvikligt med tanke på de motstridiga kraven från olika intressenter och att organisationers legitimitet kan förbättras genom hyckleri i vissa miljöer. I stora drag så drivs det ökade intresset för hållbarhetsrapportering främst genom en ökad oro bland intressenter för organisationernas påverkan på sociala och miljömässiga aspekter (Adams & Narayanan, 2007, Ballou et al, 2006 & Bebbington et al, 2007)

3.5 Intressentteori

Fördelen med intressentteorin är att den systematiskt kartlägger samspelet mellan olika intressenter i en kontext där värde skapas och säljs. Intressenter finns både i och runt företag och har skilda åsikter om vad som är ett företags roll och ansvar i samhället. Kortfattat kan en intressent beskrivas som en person eller en organisation som på något sätt har berörts, berör eller kommer att beröras av ett företags verksamhet, det vill säga någon som har ett intresse i företaget (Freeman, 1984).

I takt med att intressentmodellen har utvecklats, har modellens användningsområde breddats. Från att ha enbart identifierat centrala aktörer i ett företags omgivning har forskare börjat analysera dessa intressenter för att förstå dels vilka de är vid en viss tidpunkt, dels på vilket sätt det kan påverka ett företag. På samma sätt är även företag intressenter och samspelar med andra organisationer och påverkas av utvecklingen och samtida trender (Grafström, Göthberg, & Windell, 2015).

En annan styrka med intressentmodellen är att olika individer och grupper med gemensamma intressen kan finna varandra och samarbeta och därmed skapa möjligheter som annars inte hade kunnat vara möjliga. Intressentteorin är den typ av teori som mest frekvent åberopas då det gäller organisationers relation med sin omvärld. Enligt teorin finns det olika kategorier för intressenter och dessa är följande:

Figur 2- Intressentmodellen. Efter Freeman 1984, s. 25

Företagens ansvar definieras och utvecklas i samverkan mellan företagen och dess intressenter. Intressentmodellen inkluderar inte bara företagens mest centrala intressenter – kunder, leverantörer och ägare utan en rad andra såsom medier, intressentorganisationer, statliga organ och konsulter.

Tillsammans med företagen är intressenterna med på olika sätt och sätter ramarna för det sociala ansvarstagandet. Ett företags intressenter kan indelas i primära och sekundära intressenter. Primära intressenter är nödvändiga för ett företags överlevnad och om deras intressen inte tillgodoses av företaget på ett tillfredställande sätt kommer företaget att ha svårt att överleva. Sekundära intressenter är inte direkt nödvändiga för ett företags överlevnad men de kan de bilda positiva eller negativa opinioner och på så sätt påverka företaget. Kunder och ägare kan anses vara primära intressenter medan medier myndigheter samt olika intresseorganisationer kan ses som sekundära intressenter (Grafström, Göthberg, & Windell, 2015).

Enligt Deegan & Unerman (2011) kan intressentteorin delas in i två delar: en etisk/normativ eller en positiv gren. När det gäller den etiska delen talar teorin om att intressenterna helt oberoende av makt och påverkan ska behandlas likvärdigt av företaget. Företagen ska alltså arbeta på ett sätt som är fördelaktigt för deras intressenter. Den positiva delen handlar om att företaget strävar allt mer efter att tillfredsställa de intressenterna som har mest makt och påverkan på företaget.

4 Empiri

I följande kapitel sammanställs empirisk data för samtliga företag. Inledningsvis görs en företagsbeskrivning, vidare beskrivs intervjuerna med respondenterna och avslutningsvis analyseras företagens separata- och integrerade hållbarhetsrapporter under de senaste fyra åren.

Samtliga företag som ingår i uppsatsen är SCA, Ericsson, Atlas Copco och LKAB. Företagens rapportering om hållbarhet har granskats och respondenterna för företagen har intervjuats. Respondenterna är högt uppsatta personer på respektive företagens hållbarhetsavdelningar.

4.1 SCA

4.1.1 Företagsbeskrivning

SCA bildades år 1929 av Ivar Kreuger och är ett privat ägt skogsindustriföretag som har tillgång till 2,6 miljoner hektar skogsmark. Företaget är Europas största privata skogsägare. SCA är ett ledande globalt hygien- och skogsindustriföretag som utvecklar, marknadsför och producerar personliga hygienprodukter, skogsindustriprodukter, mjukpapper samt förpackningslösningar för mer än 100 länder. SCA beskriver sin verksamhet som baseras på djup kundinsikt och hög innovationsförmåga, samt med ett hållbarhetsperspektiv som präglar alla led i företagets värdekedja. Företaget är välkänt för sina produkter samtidigt med att hålla en stark miljöprofil. SCA redovisar sin hållbarhetsredovisning enligt GRI och har kontinuerligt förbättrat och utökad rapporteringsnivån. Tabellen nedan sammanfattar rapporteringsnivån för de senaste fyra åren.

	2011	2012	2013	2014
SCA	GRI 3.0 A+ nivå	GRI 3.0 A+ nivå	GRI 3.0 A+ nivå	GRI G4 Core

Tabell 2 - En sammanfattning av tillämpningsnivåerna under de fyra senaste åren

Enligt respondenten har hållbarhetsarbetet som är indelat i en social och miljömässig del en betydelsefull roll för företagets verksamhet. Företaget har 2014 gått över från G3 till den senaste versionen G4 där fokus bland annat ligger på att rapporten ska innehålla värdefull information om företagets mest kritiska hållbarhetsfrågor. Respondenten anser att SCA är väl förberedd inför hållbarhetsredovisningen som ska publiceras 2015 där all rapportering ska upprättas enligt G4, då företaget redan implementerat denna reglering i företagets hållbarhetsrapportering 2014. Enligt respondenten strävar SCA efter att vara så tydliga och transparent som möjligt avseende hållbarhetsredovisningen. Detta innebär även att företaget prioriterar öppenhet och rapporterar både bra och mindre bra händelser som de varit med om under hållbarhetsarbetet.

Respondenten framför vidare att intressenterna uppfattar SCA som ett pålitligt och intressant företag. Under intervjun nämner respondenten att SCAs hållbarhetsredovisning årligen

granskas och försäkras av PricewaterhouseCoopers (PwC) samt att företaget rapporterar en separat hållbarhetsrapport. Allt fler företag går mot en mer integrerad hållbarhetsrapportering där hållbarhets- och årsredovisning presenteras i en och samma rapport. Den ideala situationen enligt respondenten är att hållbarhetsredovisning är en viktig del i årsredovisningen. SCA diskuterar aktivt hur hållbarhetsrapporteringen på bästa sätt kan bidra med värde för företaget, men än så länge så har inga beslut tagits om huruvida hållbarhetsrapporten ska integreras med årsredovisningen. I dagsläget anser respondenten att det är bättre att redovisa hållbarhetsrapporten separat, då det ger en tydlig helhetsbild av hållbarhetsarbetet.

”Vi har inga konkreta planer på att integrera rapporterna men tittar man på utvecklingen och trenden så verkar det som att företagen är på väg mot en mer integrerad än separat rapportering av hållbarhet” (Respondent, SCA).

Enligt respondenten kommer en mer integrerad rapportering inte innebära att informationen till intressenterna minskar, men att det kan innebära att en del av informationen kommer redovisas på företagets hemsida och andra sociala sidor.

Respondenten påpekar att företagets senaste rapport har en framvagn och en bakvagn: *”Framvagnen innehåller företagets mål och är mer läsvänligt för dem som vill ha övergriplig information om SCAs arbete och vad de åstadkommit, medan i bakvagnen finns tyngre data och mer detaljerad text om bland annat hur verksamheten arbetar med sociala och miljömässiga aspekter” (Respondent, SCA).* Avslutningsvis så påpekar respondenten att Införandet av det nya direktivet inte kommer att påverka företaget särskilt mycket då SCA redan arbetar aktivt med frågor om mångfald och redovisar icke-finansiell information i sina rapporter.

4.1.2 Hållbarhetsredovisning 2011

SCA publicerar en separat hållbarhetsredovisning som i första hand riktar sig till en målgrupp med särskilt intresse av SCAs hållbarhetsfrågor. Dessa är analytiker, intressentorganisationer och investerare. För 2011 har SCA sammanställt en rapport på 72 sidor som baseras på ekonomisk, miljömässigt och socialt värdeskapande. Företaget redovisar enligt GRI:s riktlinjer och uppfyller GRI A+ nivå för 2011. Hållbarhet är en integrerad del i SCAs verksamhet och företagets strategi för tillväxt och värdeskapande. Hållbarhetsarbetet följer FN:s Global Compact tio principer om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsmiljö och korruption.

4.1.2.1 Miljö

Miljöaspekten finns i företagets hållbarhetsrapport. Här beskrivs miljöansvaret som sträcker sig över hela värdekedjan, alltifrån skogsbruk och effektiv användning av energi, vatten och andra begränsade resurser i produktionen till bevarande av den biologiska mångfalden. Att arbeta med omtanke, respekt och samtidigt uppfylla intressenternas förväntningar innebär att konsumenter, investerare, leverantörer och andra miljöintresserade får ökad förtroende för företagets varor och tjänster samt för verksamheten som helhet. I hållbarhetsrapporten framhäver SCA att deras hållbarhetsmål för miljön är mätbara vilket gör det lättare för omvärlden att uppfatta hur hållbarhetsarbetet bidrar till att företagets ambitioner förverkligas.

Mål som bedöms vara mest relevanta för deras affärsverksamhet, intressenter och framtida tillväxt är klimat & energi, vatten och fiberinköp samt biologisk mångfald.

Enligt rapporten har SCA lagt stor fokus på den negativa klimatpåverkan som företagets verksamhet har. Därför arbetar företaget för att minska koldioxidutsläppet, tredubbla användandet av skogsbaserade bibränslen och öka investeringarna i vindkraft. Målsättning är att koldioxidutsläppet ska minska med 20 procent fram till 2020 med 2005 som utgångspunkt. Koldioxidutsläppet hade i slutet av detta år minskat med 7,3 procent jämfört med 2005, i relation till produktionsnivån.

4.1.2.2 Socialt ansvar

Enligt SCAs hållbarhetsrapport kännetecknas arbetet med socialt ansvarstagande av en stark affärskultur som bygger på företagets kärnvärden. Företagets kärnvärden uppges vara respekt, ansvar och högklassighet tillsammans med höga krav på affärsetik, arbetsrätt, arbetsmiljö, mänskliga rättigheter och bekämpande av korruption. Enligt hållbarhetsrapporten 2011 valde SCA att utöka sin målsättning genom att upplysa om hållbar innovation, hygienlösningar, uppförandekoder samt hälso- och säkerhetsfrågor för dess medarbetare. SCAs uppförandekod ligger som grund för hur anställda och leverantörer ska uppfylla intressenternas allt högre förväntningar avseende en hållbar verksamhet. Antalet människor som varje dag använder SCAs hygienprodukter gör det oerhört viktigt för företagets medarbetare att sprida information avseende hygienfrågor till såväl kunder som konsumenter i syfte att förhindra framtida hälsoproblem.

4.1.2.3 Intressenter

Denna del förklarar vikten av att företaget erhåller en daglig kontakt med företagets intressenter och av att ta till sig deras åsikter och krav. Enligt rapporten strävar SCA hela tiden efter att förbättra dialogen med sina intressenter rörande verksamhetens fokusområden, som klimatpåverkan, skogsskötsel och samhällsengagemang. SCAs hållbarhetsredovisning bidrar således till en öppen kommunikation samt möjligheten till att kunna tillfredsställa intressenternas behov. Den höjer också engagemanget bland medarbetare och förbättrar därmed SCAs långsiktiga villkor för en framgångsrik verksamhet. SCA vänder sig till sina intressenter för att utföra undersökningar och får härigenom ett bra underlag för framtida prioriteringar avseende företagets hållbarhetsarbete.

4.1.3 Hållbarhetsredovisning 2012

År 2012 vann SCA pris avseende företagets hållbarhetsredovisning 2011 som utdelats av FAR. Rapporten har utökats informationsmässigt och är numera 76 sidor långt. Rapporten har ersatt rubriken ”Hållbarhetsstrategi” med rubriken ”Inledning” där företaget fortfarande presenterar de underrubriker som togs upp i Hållbarhetsstrategi året innan. Fokus ligger fortfarande på intressenternas roll i verksamheten och det sociala och miljömässiga värdeskapandet. I denna hållbarhetsrapport ser vi färg glada bilder på människan i varierande omgivningar.

SCA är en av världens största leverantörer av FSC-certifierade (Forest Stewardship Council) skogsindustriprodukter. Detta gör att företagets fiberinköp och skogscertifieringsprogram är av stor betydelse för dem. Under 2012 valdes Hans Djurberg, hållbarhetschef inom SCA in i

FSC:s internationella styrelse. Vilket innebär en möjlighet till att få sin röst hörd inom dessa specifika frågor. FSC anses vara en av de ledande plattformarna för certifiering, både nationellt och globalt.

4.1.3.1 Miljö

Rubriken värdeskapande för miljö är uppdelat i underrubrikerna: värdeskapande för miljö, klimat och energi, biobränslen och vindkraft, fiberinköp, biologisk mångfald, vattenanvändning, avfall och produktsäkerhet. År 2012 valde SCA att lägga till nya underrubriker för att lyfta upp arbetet med verksamhetens biobränslen, vindkraft och avfall. Enligt SCAs hållbarhetsrapport ligger deras skogar i ett utmärkt läge för att generera biobränslen och vindkraftsproduktion samt återanvända det avfall och material som genereras från själva produktionsprocessen för att producera energi. SCA har som mål att med 2010 som referensår öka vindkraftsproduktionen på företagets skogsmarker till 5 TWh och att trefaldiga produktionen av biobränslen från deras skogar till 2020. SCA har 2012 gjort stora framsteg i uppfyllandet av sin målsättning för både vindkraft och biobränsle produktionen. Företaget väljer exempelvis att använda avfallsprodukter från industriverksamheten och att använda en stor del av det obehandlade biobränslet internt i SCAs industrier, som bark och svartlut.

4.1.3.2 Socialt ansvar

Det sociala ansvaret lyfts fram i SCAs rapport. Företagets uppförandekod är grunden för arbetet med socialt ansvar och en integrerad del i hur företaget gör affärer, att prioritera hälsa- och säkerhetsarbete och hygienlösningar.

År 2012 försämrades flera nyckeltal inom hälsa och säkerhet jämfört med föregående år och olycksfallsfrekvensen steg från 7,1 procent till 8,5 procent. De försämrade nyckeltalen som uppstod 2012 beror till stor del på att förvärvade enheter inte når upp till samma höga nivå som befintliga SCA-anläggningar. Årets statistik visar att olyckornas svårighetsgrad sjönk från 22,5 procent till 17,9 procent vilket visar på en minskning av allvarliga skador. SCA har ansträngt sig för att minska det stora antalet olyckor som oftast uppstår i de brasilianska anläggningar som förvärvats föregående år. Under året gjordes en omfattande analys av arbetsmiljöproblem i anläggningarna där resultaten pekade på att majoriteten av olyckorna i anläggningarna rörde handskador när anställda arbetat med maskinerna. SCA löste delvist problemet och förbättrade maskinernas säkerhetssystem. För att uppnå målet om att skapa en säkerhetskultur i de nyköpta anläggningarna genomfördes en stor utbildningsinsats 2012 på totalt 3000 timmar där samtliga medarbetare studerade flera ämnen som handlade om hälsa och säkerhet. Tack vare dessa ansträngningar är företaget på väg mot färre olyckor på anläggningarna. Målet blir att 2013 uppnå koncernmålet om en minskning av olycksfrekvensen med 25 procent. SCA har dessutom ändrat arbetsrutiner i hamnen efter en dödsolycka på logistikföretaget SCA i februari 2012.

4.1.3.3 Intressenter

Utöver föregående års information så lanserade SCA ett antal nya hållbarhetsmål som valts utifrån vad som anses vara mest relevant för SCAs intressenter och verksamhet. Enligt rapporten är frågor om hygien och hälsa i relation till företagets produkter och tjänster en

viktig del i deras samhällsengagemang. För att nå ut till viktiga opinionsledare inom hälso- och sjukvård arbetar SCA för att stödja utvecklingen av bland annat hållbara inkontinensskydd. I rapporten uppmärksammas det att SCA tar ansvar och prioriterar omsorgen om människor med inkontinens genom att vara globalt engagerade, detta genom att öka medvetenheten om tillståndet och skapa goda förutsättningar för de som lider av detta. År 2013 ökar SCA medvetenheten i omvärlden genom att representera och anta rollen som värd för det fjärde globala forumet för inkontinens. GFI forumet är en plattform för diskussioner och utbildning kring inkontinens för intressenterna, politiker, ledande kliniker, medicinska experter, finansiärer runt om i världen.

4.1.4 Hållbarhetsredovisning 2013

Hållbarhetsrapporten är på 68 sidor och innehåller även detta år bilder och tabeller som tar stor plats i rapporten. Fokus ligger fortfarande på samma områden och rapporten är fortfarande uppdelat i samma rubriker som föregående år.

4.1.4.1 Miljö

Miljö aspekten är fortfarande en stor del av företagets hållbarhetsrapport. Det som är nytt för året är att SCA investerat i en ny biobränsleeldad mesaugn vid kraftlinerbruket i Munksund som minskar kostnaderna med 50 miljoner svenska kronor och de fossila koldioxidutsläppen med otroliga 75 procent per år. Till skillnad från den äldre ugnen som eldades med olja så kommer den nya eldas med biobränslen. Under 2013 minskade företagets energianvändning med 4,6 procent jämfört med det föregående året, detta då SCA optimerat inställningarna på pappersmaskinerna i Witzhausen Tyskland. Medför att företaget kan kontrollera maskinerna mer effektivt och precist samt genomföra temperatursänkningar i processen vilket innebär energibesparingar och minimerad utsläpp. 80 procent av SCAs mjukpappersanläggningar hade i slutet av året installerat denna teknik och resterande 20 procent lär få den under 2014. SCA har detta år tagit ett stort kliv mot sin målsättning, att minska koldioxidutsläppen från fossila bränslen samt från inköpt elektricitet och värme med 20 procent till 2020.

4.1.4.2 Socialt ansvar

SCA har under året prioriterat hälso- och säkerhetsarbete vilket resulterats i att olycksfrekvensen minskat med 13 procent, att förbättra uppförandekoden för att bättre uppfylla dagens krav och förväntningar på ett globalt företag som SCA samt lyckats etablera sig i Indien och investera i en anläggning för produktion av hygienprodukter. SCA prioriterar högt medarbetarnas säkerhet på arbetsplatsen och försöker göra sitt bästa för att förse dem med kunskap och förändra deras tankesätt för säkert beteende. År 2013 minskade som sagt olycksfrekvensen med 13 procent vilket för SCA var en bra bedrift och visar att deras arbete kring hälso- och säkerhetsarbete varit lönsamt.

4.1.4.3 Intressenter

Kund, konsumentinsikt och nöjdhet har i årets rapport fått ett nytt avsnitt på en hel sida. SCA tar vara på möjligheten att förbättra verksamheten genom att genomföra regelbundna konsument- och kundundersökningar och lyssna på intressenternas synpunkter. Bland annat har deras synpunkter bidragit till ökad tydlighet kring uppförandekodens omfattning och

tillämpning avseende mänskliga rättigheter och affärsetik, vilket även godkändes av SCAs styrelse i oktober 2013.

4.1.5 Hållbarhetsredovisning 2014

Rapportens uppdelning är informationsmässig är inte som föregående år. Rapporten är i år uppdelat i del 1 och del 2. Del 1 innehåller en introduktion av verksamheten och ger en översikt av SCAs viktigaste hållbarhetsarbete och årets höjdpunkter. Del 2 innehåller följande rubriker: Strategisk ansats, Tillvägagångssätt och resultat, Styrning och kontroll. Detta ger en djupare förståelse och information om verksamheten. Även i år är det bilder och tabeller som står för det största delen av rapporten.

4.1.5.1 Miljö

I hållbarhetsrapporten har miljö inte samma upplägg som tidigare år och nämns till en stor del under hela rapportens gång. SCA har under åren arbetat hårt med deras ambitiösa hållbarhetsmål och under 2014 har företaget tagit stora kliv mot rätt riktning. Det fossila bränsleutsläppen i produktionen har minskat med 15,3 procent och når så småningom målet om en minskning med 20 procent till 2020. Hälso- och säkerhets målet om att minska olycksfrekvensen med 25 procent till 2016 har verksamheten lyckats uppnå ett år i förtid. Visionen om att ingen skada ska uppstå i arbetsplatsen är något SCA fortsätter att sträva efter.

4.1.5.2 Socialt ansvar

Det sociala ansvaret har som miljö aspekten inte samma upplägg som föregående år. SCAs uppförandekod är koncernens främsta styrdokument inom socialt ansvar och vid årets slut hade 93 procent av medarbetarna utbildats i SCAs uppförandekod.

Ett av verksamhetens mål för hygienlösningar är att medarbetarna ska dela med sig av deras hygienkunskap till sina kunder och konsumenter. SCA har 2014 gjort stora framsteg genom att förse 2300 läkare, 5000 sjukhus och kliniker samt 1,2 miljoner mammor och spädbarn med föräldrainsformation samt kommunicerat fram vikten av god handhygien till fler än 8 miljoner människor. SCA utbildar både vuxna och unga flickor om menstruation och puberteten som kan påverka hälsan för miljontals kvinnor varje dag runt om i världen. Enligt företaget bidrar hygienlösningen till förbättrad hälsa och kan därmed rädda liv med hjälp av de kunskaper som SCAs medarbetare förmedlar ut till intressenterna.

4.1.5.3 Intressenter

Intressenterna nämns i både del 1 och 2 i hållbarhetsrapporten 2014 och är informationsmässigt lik föregående år. All styrning i företaget har haft som uppgift att säkra koncernens åtagande och hålla en god dialog med dess intressenter.

4.2 Atlas Copco

4.2.1 Företagsbeskrivning

Atlas Copco AB grundades av Edvard Fränckel 1873 och är ett globalt svenskt industriföretag som utvecklar produkter och tjänster med fokus på produktivitet, energieffektivitet, säkerhet och ergonomi. Atlas Copco är en världsledande leverantör av produktivitetshöjande lösningar för industrin. Produkterna och tjänsterna sträcker sig från luft- och gaskompressor,

generatorer, gruv- och anläggningsutrustning, industriverktyg och monteringsystem till relaterad eftermarknad och uthyrning. Företaget har kunder i fler än 180 länder och arbetar ständigt för att vara marknadsledande vilket kräver kontinuitet, innovationer och ständiga förbättringar i verksamheten. Atlas Copco har redovisat sin hållbarhetsredovisning enligt GRI sedan 2001 och efter 2006 har redovisningen följt version 3.0 av GRI:s riktlinjer. Tabellen nedan sammanfattar rapporteringsnivån för de senaste fyra åren.

	2011	2012	2013	2014
Atlas Copco	GRI 3.0 B-nivå	GRI 3.0 B+ nivå	GRI 3.0 B+ nivå	GRI 3.0 B+ nivå

Tabell 3 - En sammanfattning av tillämpningsnivåerna under de fyra senaste åren

Respondenten från Atlas Copco beskrev under intervjun att det uppstår risker och osäkerheter vid framtagande av rapporten men att det är viktigare att alla mäter på samma sätt, för att kunna lägga ihop data från de olika enheterna. Framförallt är det viktigt att kunna göra det över längre tid och inte göra allt för stora förändringar på sättet som det rapporteras på. Det är lika viktigt att vara en god samhällsmedborgare för att det är något som både medarbetare och andra intressenter efterfrågar.

”Hållbarhetsrapporteringen ska inte enbart vara något man tillhandahåller för att se bra ut externt utan den ska även motivera interna parter att prestera bra inom detta område” (Respondent, Atlas Copco).

Respondenten nämner att hållbarhetsarbetet under de senaste åren har överlag fungerat på ett någorlunda liknande sätt då man anser att kontinuitet och små förbättringsarbeten är bättre än att genomföra allt för stora ändringar i rapportens struktur. Detta är något som uppmärksammas när vi blickat tillbaka under de senaste fyra åren. Enligt respondenten är det viktigt att följa upp hållbarhetsarbetet och att informationen som redovisas i rapporten är trovärdig.

”Vår trovärdighet stiger bland intressenterna då Deloitte som är en extern aktör granskar och försäkrar att vår information i hållbarhetsrapporten är korrekt” (Respondent, Atlas Copco).

Respondenten påpekar att företaget under en lång tid redovisat och tillämpat GRI:s riktlinjer. För Atlas Copco är GRI en god rapporteringsstandard och att dess krav inte alltid behöver vara något negativt då de hjälper företaget att prestera bättre vid uppfyllandet av standardens krav.

Företaget använder sig av en integrerad hållbarhets- och årsredovisnings rapportering. Respondenten påpekar även att det görs avgränsningar i informationen vid integrerad rapportering och den resterande information finner man istället på företagets webbsida och andra sociala medier.

“Självklart så är det inte kvantitet som är det viktigaste utan snarare kvalitet” (Respondent, Atlas Copco).

Införandet av EU:s nya direktiv gällande mångfald och icke-finansiell information kommer skapa nya krav som inte existerat förut för Atlas Copco, men det kommer inte påverka deras hållbarhetsredovisning nämnvärt.

”Vi har under de senaste åren arbetat aktivt med dessa frågor och känner ingen press av att kravet kommer införas 2016” (Respondent, Atlas Copco).

I framtida hållbarhetsrapporter kommer Atlas Copcos hållbarhetsarbete och struktur fortsätta att kontinuerligt förbättras i samma riktning och utföra inte allt för stora ändringar åt gången.

4.2.2 Hållbarhetsredovisning 2011

Atlas Copco har en integrerad hållbarhetsredovisning i årsredovisningen med en egen huvudrubrik och underrubriker om samhälle och miljö, kunder, medarbetare, affärspartner, aktieägare och en sammanfattning av prestanda. För år 2011 består hela rapporten av 145 sidor och hållbarhetsrapporten består av 20 sidor. Årets hållbarhetsredovisning är en del av föregående års årsredovisning. GRI indikatorer som har redovisats anses vara mest relevanta för Atlas Copco och dess intressenter. I rapporten finns minst 20 resultatindikatorer om samtliga profilindikatorer och hållbarhetsstyrning och det beskrivs även hur företaget använder GRI:s principer. Ytterligare nämns det att rapporten arbetat med tio principerna inom FN:s Global Compact som rör CSR.

4.2.2.1 Miljö

Under rubriken Miljö- och Samhälle i hållbarhetsredovisningen 2011 redovisar och informerar sina intressenter och allmänheten om miljöprestationerna de åstadkommit det året.

Miljöpåverkan rapporteras i en egen underrubrik och innefattar miljömål, miljöledningssystem, resursanvändning, utsläpp och avfall. Företaget visar data i grafer angående fördelning av energiförbrukning, energiförbrukning, vattenförbrukning, koldioxidutsläpp från energi, koldioxid från transporter, avfall och fördelning av avfall.

4.2.2.2 Socialt ansvar

Under 2011 ökade Atlas Copco sin fokus på mänskliga rättigheter och företaget började anta ett ramverk baserat på FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter. Under hållbarhetsrapportens gång finner läsaren information om företagets sociala ansvar. Enligt Atlas Copco är social- och miljöansvar viktigt för långsiktig finansiell och ekonomisk tillväxt, vilket i sin tur skapar värde för den globala ekonomin. Företaget arbetar med att förhindra möjliga fall av korruption, med interna rutiner och utbildningar för att minimera risken. Det ska inte innebära några nackdelar för anställda som vägrar att ta emot eller betala mutor och trots att det är nolltolerans för företaget så förekommer det på marknader där Atlas Copco bedriver sin verksamhet. Rapporten nämner även att företaget har förbättrat säkerheten och det har resulterat i färre antal olyckor.

4.2.2.3 Intressenter

Företaget arbetar ständigt för att uppfylla kundernas behov och krav genom att utföra regelbundna undersökningar på de viktigaste marknaderna med hjälp av enkäter om kundnöjdhet. Intressenterna är en viktig del i arbetet och ur ett hållbarhetsperspektiv görs en intern analys där man identifierar prioriteringarna och nyckelfrågor samt en översyn av intressentdialogen. Atlas Copco har under året fokuserat på att hålla en god relation med sina intressenter samt att fortsätta med en öppen dialog för att få andras syn på vad företaget ska fokusera på i sitt hållbarhetsarbete.

4.2.3 Hållbarhetsredovisning 2012

I årsredovisningen framkommer det information om företagets hållbarhetsredovisning och hela rapporten består av 133 sidor. Rubrikerna är spridda i rapporten och handlar om intressenterna, tillvägagångssätt vid affärer, affärspartner, samhälle, miljö och hållbarhetsnoter. Rapporteringen upprättas i enlighet med GRI:s riktlinjer. Företaget fortsätter att följa rekommendationerna från Nätverket för transporter och miljön (NTM). All hållbarhetsinformation finns i årsredovisningen med undantag av GRI-indexet.

4.2.3.1 Miljö

I rapporten framkommer information om miljön under en egen rubrik. Jämfört med föregående år har avsnitten ”efterlevnad av miljölagstiftning” och ”hållbar byggnation” lagts till och avsnittet ”miljömål” har tagits bort från rapporten. Avsnitten om ”miljöledningssystem”, ”resursanvändning” och ”utsläpp och avfall” finns med som föregående år. Rapporten innehåller samma typer av data med grafer som föregående år. Nytt för 2012 är att man på ett illustrativt sätt, med bilder och text, visar företagets steg mot en hållbar och lönsam utveckling.

4.2.3.2 Socialt ansvar

Från och med 2012 är socialt ansvarstagande en del av företagets vision och strategi. Atlas Copco rapporterar att man har signerat FN:s Global Compact, ett strategiskt policyinitiativ för företag som är engagerade i att anpassa sina verksamheter och strategier efter tio universellt accepterade principer inom områdena mänskliga rättigheter, arbete, miljö och anti-korruption. Man är medvetna om riskerna med komplexa marknader och arbetar därför hårt med att öka medvetenheten om deras nolltolerans mot korruption. Företaget har utbildat cirka 3 500 chefer om korruption och dessa chefer har också signerat efterlevnaden av Affärskoden. Affärskoden bygger på FN:s grundläggande dokument om de mänskliga rättigheterna och om grundläggande principer på arbetsplatsen. Detta gäller både för internationella och lokala regler med avseende handel med högriskländer. Affärskoden finns i flera olika språk och förmedlas genom en årlig utbildningsprocess utifrån etiska normer. Även här anser man att det är ett sätt för företaget ska kunna vägleda de lokala externa intressenterna.

4.2.3.3 Intressenter

Företagets ambitioner gentemot sina intressenter, företagets resurser och kompetenser spelar en viktig roll vid utformningen av företagets strategier. Företaget påverkas av sina intressenter såväl direkt som indirekt, därför eftersträvas det att vara transparent och tydliggöra svaren på intressenternas frågor efter bästa förmåga. Under 2012 hölls en formell intressentdialog med

företagets största aktieägare där medlemmar i ledningen deltog. Under detta tillfälle fångades aktieägarnas intresse upp och strategiska lösningar utvecklades för de utmaningar som företaget ställdes mot. Intressenternas påverkan är ett resultat av fusionen mellan ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter i årsredovisningen.

4.2.4 Hållbarhetsredovisning 2013

År 2013 vann Atlas Copco pris för bästa hållbarhetsredovisning, avseende hållbarhetsredovisningen 2012. Hållbarhetsredovisningen 2013 består av 15 sidor och hela rapporten består av 133 sidor. En viktig händelse under 2013 var att företaget slutförde elva förvärv under året och i början av 2014 slutfördes två förvärv inklusive den av Edwards Group Ltd.

Hållbarhetsrapporten består av koncernens styrning i 2013 årsredovisning, som har granskats av Deloitte. Rapporten innehåller även information om hållbarhet i GRI-index. Rubrikerna i rapporten är följande: så här är gör vi affärer, skapar värde för alla intressenter, affärspartner, samhälle, miljö och hållbarhetsnoter. Företaget redovisar enligt GRI:s profilindikatorer, hållbarhetsstyrning och 20 olika resultatindikatorer. Detta underlättar för företaget och dess intressenter att kunna jämföra resultaten med andra företag.

4.2.4.1 Miljö

I 2013 redovisas miljö under en egen rubrik som föregående år. Rapporten innehåller samma typer av data och grafer som föregående år och motsvarande information rapporteras. En skillnad är att avsnitten om miljölagstiftning och miljöledningssystem har flyttats till kapitlet för hållbarhetsnoter till miljö-, sociala och styrningsresultat längre bak i rapporten. Den illustrativa beskrivningen av företagets steg mot en hållbar samt lönsam utveckling från 2012 års rapport återfinns inte i 2013 års rapport.

4.2.4.2 Socialt ansvar

Atlas Copco arbetar ständigt för att utvecklas i en positiv riktning med konstant innovation. Under 2013 har det inte skett någon korruption och inga mutor. Företaget meddelar vikten av att skydda sitt rykte genom att arbeta med kunder som följer samma krav och värderingar inom miljö, etik och socialt ansvar. Företaget har lanserat av ett verktyg för hållbarhets bedömning av kunder och man har identifierat möjliga sätt att förbättra verktyget och övergripande strategin på området för mänskliga rättigheter.

4.2.4.3 Intressenter

Med sitt hållbarhetsarbete blev Atlas Copco nominerat till ett av de mest hållbara företagen i världen på den årliga Global 100-listan. Företagets värderingar och sättet man väljer att arbeta på är att fokusera på tre områden och dessa är samverkan, innovation och engagemang. Dessa tre områden skapar värderingar som återspeglar hur företag ska uppträda gentemot alla intressenter, både internt och externt. Möjligheterna som finns i intressenterna minskar inte bara riskerna för anseendet i vissa fall, det skapar också möjligheter till ökad medvetenhet och trovärdighet för Atlas Copcos varumärke genom förbättringar och innovationer.

4.2.5 Hållbarhetsredovisning 2014

Årsredovisningen under 2014 är indelad i två delar för enkel navigering. Den första delen handlar om Atlas Copco med information om företagets vision, uppdrag, strategi, struktur och styrning, samt om hur företaget gör affärer och vilka långsiktiga resultaten eftersträvas. Den andra delen är om året i sammandrag där Atlas Copcos presentationer och resultat beskrivs under året. Rapporten består av 133 sidor och 22 sidor innehåller information om hållbarhetsarbetet. Hållbarhetsredovisningen är integrerad i årsredovisningen, rubrikerna är spridda på olika ställen i rapporten. Rubrikerna är så här gör vi affärer, hur vi skapar värde för alla intressenter, innovation, medarbetare, affärspartner, samhälle, miljö och hållbarhetsnoter. Företaget har samma riktlinjer som i föregående år. I denna rapport redovisas även resultaten från arbetet med de tio principerna inom FN:s Global Compact. En viktig händelse under året var att företaget slutförde sju förvärv och den mest betydande var Edwards Group Ltd, en ledande global leverantör av sofistikerade vakuumprodukter och reningssystem.

4.2.5.1 Miljö

2014 redovisas med miljö under en egen rubrik som föregående år men innehållet i avsnittet är förändrat jämfört med tidigare. Ett nyligen genomfört förvärv, Edwards, är ett av de som för närvarande står för de största utsläppen av koldioxid från både energi och transportsystem. Därför inleds miljökapitlet med en förklaring om miljöpåverkan orsakad av företagets förvärv. Vidare framgår information om hantering av miljörisker och investeringar i miljöeffektivitet. Rapporten innehåller dock samma typer av data grafer som föregående år förutom diagrammet om avfall som har fallit bort.

4.2.5.2 Socialt ansvar

Företaget värnar om kundrelationer och policy för samhällsengagemang samt välörenhet. Under 2014 firade Atlas Copcos främsta samhällsengagemang, initiativet Vatten åt Alla, 30 år. Det grundades år 1984 av medarbetare på företaget och stöder projekt som ger människor i nöd tillgång till vatten. Medarbetarna bidrar även med donationer och ofta via deras egna löner.

4.2.5.3 Intressenter

Anledningen till att integrera hållbarhetsinformationen i årsredovisningen är att tillhandahålla investerare och intressenter en förhållandevis komplett och lättillgänglig översikt över Atlas Copcos verksamhet och arbete mot en hållbar utveckling samt till ett ökat aktieägarvärde. Under 2015 följer man upp situationen och framstegen i den lokala åtgärdsplanen och fortsätter arbetet för mänskliga rättigheter.

4.3 LKAB

4.3.1 Företagsbeskrivning

Luossvaara-kiirunavaara Aktiebolag, LKAB bildades 1890 av Carl John Ljunggren och var till en början ett privat aktiebolag som senare blev ägd av svenska staten. LKAB med utgångspunkt från Malmfälten, tillverkar-, levererar produkter och tjänster till stål tillverkare för vidare förädling som skapar mervärden för kunderna på världsmarknaden. Företaget är en global högteknologisk mineralkoncern i 14 länder och Europas största järnmalmproducent.

”LKABs affärsstrategi är fyra strategiska målområden för hållbarhet – attraktiva LKAB, attraktiva samhällen, ansvarsfull verksamhet och resurseffektiv produktion” (hållbarhetsredovisning, 2014).

Företaget är ett av Sveriges äldsta industriföretag och är en viktig kugge i svensk exportindustri. Företagets nya innovationer och nytänkande har skapat ett tekniskt försprång som inspirerats av engagerade anställda och samarbetspartners som haft avgörande inflytande på LKABs konkurrenskraft. LKAB har redovisat sedan 2006 enligt GRI och tabellen nedan sammanfattar rapporteringsnivån för de senaste fyra åren.

	2011	2012	2013	2014
LKAB	GRI 3.0	GRI 3.0	GRI 3.0	G4
	B+ nivå	B+ nivå	B+ nivå	Core nivå

Tabell 4 - En sammanfattning av tillämpningsnivåerna under de fyra senaste åren

Under intervjun med LKAB beskrev respondenten att processen för hållbarhetsarbetet inleds med en ide. Sedan har företaget en konceptfas och då tar man upp trender, nya bestämmelser och GRI:s riktlinjer. Tillsammans med en revisionsbyrå och ett par experter arbetar företaget med både finansiell och icke-finansiell kommunikation till interna och externa parter. Respondenten nämner även att företaget började redovisa enligt G4 Core nivå 2014 och innan dess redovisade företaget enligt GRI B+ nivå.

”Det blir både en morot och piska kan man väl säga” (Respondenten, LKAB)

Respondenten påpekar anledningen till att företaget har valt att börja redovisa enligt GRI 4 Core nivå redan från förra året var att man ansåg det var ett steg mot rätt riktning. Företaget eftersträvar kontinuitet eftersom man anser att det resulterar till en relevant rapportering. För LKAB är det viktigt med öppenheten i hållbarhetsrapporteringen för att uppfattas som trovärdig och transparent i sitt hållbarhetsarbete.

”Vi bygger inte upp något förtroende ifall man inte lyfter upp sina utmaningar och dilemman, vem som helst skriva vackert och välja vad man vill lyfta fram. Det finns alltid utmaningar om att rapportera fullständigt och rätt saker men eftersom att det är ett kontinuerligt arbete, kontinuerligt förbättringsarbete, så jag upplever inga risker för oss” (Respondent, LKAB).

Respondenten nämner att rapporten blir granskad av externa parter sedan 2008. Fram till 2012 rapporterades hållbarhetsrapporten som en separerat rapport som sedan övergick till en integrerad rapportering. Orsaken till att man gick från en separerat till en integrerad rapport berodde på att företaget gick från en vanlig affärsstrategi till en hållbarhetsstrategi mellan år 2012-2013 och detta gjorde att det blev enklare att ta steget över till en integrerad rapport.

Aktieägarna, som är staten, har satt tydliga riktlinjer om hur företagets ansvar både nationellt och globalt ska upplysa. I framtida hållbarhetsrapporter kommer LKAB att fortsätta tillämpa GRI:s riktlinjer och fortsätta använda sina mätbara nyckeltal för hållbarhetsfrågor.

Respondenten upplyser om hur sociala frågor har en betydande påverkan för företaget.

”I näst största Malmberget så flyttar vi på bostäder och bygger nya, egentligen så bygger vi även ny infrastruktur i de nya samhällena som bekostas av LKAB men bedrivs av kommunerna” (Respondent, LKAB).

4.3.2 Hållbarhetsredovisning 2011

Hållbarhetsrapporteringen är en separerat rapport och under huvudrubriken står det hållbarhetsredovisning med underrubriker som: En hållbar strategi mot ökad produktion, Attraktiva samhällen, Attraktiva LKAB, Ansvarsfull järnmalmproduktion, och Hållbarhetsstyrning i LKAB. Hela rapporten består av 118 sidor och 30 sidor handlar om hållbarhet. Långsiktighet och hållbarhetsfrågor om yttre och inre miljö är en djup och grundläggande koppling i LKABs verksamhet. Hållbarhet har en central roll i koncernens strategier och tillväxtmål. Företaget rapporterar enligt GRI:s riktlinjer och redovisningsprinciper. I rapporteringen finns även ett GRI index, företaget har två symboler, D och F. Symbolen F står för fullständig och D står för delvis. Det upprättas G3 upplysningar enligt strategi och analys, organisationsprofil, information om redovisningen, styrning, åtaganden och intressentdialoger, miljöpåverkan och social påverkan. Företaget har själva gjort mätbara nyckeltal för sitt hållbarhetsarbete.

4.3.2.1 Miljö

Information om miljöfrågor finner man i hållbarhetsrapporteringen under rubriken ansvarsfull järnmalmproduktion. Det finns ett avsnitt på två sidor som beskriver företagets energiaspekter. Avsnittet innehåller även en tabell på företagets bränsleförbrukning samt grafer på energiförbrukning, tillvaratagen överskottsvärme internt och energiförbrukning per ton pellets. Avsnittet om koldioxid är på tre sidor som innehåller information och flertalet grafer om koldioxidutsläpp. Det finns sektioner om andra miljöaspekter såsom damning, luftkvalitetsmätningar, vibrationer, buller, spill, landskapspåverkan, efterbehandling, åtalsanmälningar, utsläpp till vatten, mätning av vattenkvalitet, avfall och hantering av avfall. Under rubriken hållbarhets styrning i LKAB redovisas styrning av miljöarbetet och företagets miljömål.

4.3.2.2 Socialt ansvar

Rapporteringen från 2011 har stor fokus på socialt ansvar. Under rubriken attraktiva samhällen återfinns information om företagets del i samhällsomvandlingen och hur företagets långsiktiga tillväxt gynnar hela regionen. Under rubriken Attraktiva LKAB framgår information om värderingar, utbildning, rekrytering och personalomsättning, jämställdhet och mångfald, hälsa och säkerhet, olycksfall, sjukfrånvaro och hälsa och drogfrihet. Det demonstreras även grafer om hur sjukfrånvaron, tillbud och risker har förändrats över tiden. Information om styrning av sociala frågor och samhällsmål återfinns under rubriken Hållbarhetsstyrning i LKAB.

4.3.2.3 Intressenter

Företaget är ett så kallat hightech företag och arbetar för att skapa mervärden för kunder och samhället i stort. Intressenterna är ett fokus och företaget vill att alla intressenterna ska veta om detta genom att aktivt arbeta med marknads- och kommunikationsaktiviteter. I årets väsentlighetsanalys har företaget hanterat frågor som berör viktiga intressenter. De viktigaste

intressenterna är ägare, kunderna, medarbetare, myndigheter, leverantörer, närboende och media.

4.3.3 Hållbarhetsredovisning 2012

2012 har företaget en integrerad hållbarhetsrapportering som består av 8 sidor information om hållbarhet och hela rapporten består av 132 sidor. Rapporten innehåller ett GRI-index med indikatorer från G3 riktlinjerna och indexet baseras på en analys av intressenter och väsentliga frågor. Som föregående år har företaget två symboler, F och D för rapportering enligt vägledningen. LKABs nya långsiktiga strategier för hållbar utveckling 2013-2020 har skapat mätbara mål utifrån de fyra strategiska fokusområden.

4.3.3.1 Miljö

Energieffektivitet, hållbarhetsutmaningar och klimatsmarta produkter nämns redan i de tidiga strategiska avsnitten VD-kommentarer, affärsidé, strategi och vision, preformance in ironmaking och flexibilitet. Motsvarande miljöinformation från föregående år och resurseffektiv produktion. I kapitlet finns två sidor om miljö- och energiprestanda där flertalet grafer och siffror presenteras. Under rubriken hållbarhets styrning i LKAB redovisas styrning av miljöarbetet och företagets miljömål precis som föregångna året.

4.3.3.2 Socialt ansvar

LKAB lägger ned ett stort arbete på att dokumentera de miljöer och byggnader som måste avvecklas i takt med att industriområdena breder ut sig. Rapporteringen om socialt ansvar är väldigt lik föregående års omfattande rapportering och återfinns under samma kapitel som föregående år, samhällsomvandling och attraktiva LKAB. Information om styrning av sociala frågor och samhällsmål återfinns under rubriken Hållbarhetsstyrning i LKAB.

4.3.3.3 Intressenter

Information om intressenter finner man under rubriken Samhällsomvandling med underrubrik I nära samråd med alla intressenter. Många olika intressenter ska samverka om hur de nya samhällena ska växa fram. LKAB har i huvudsak svarat för finansieringen eftersom man anser att det är en investering i en framtid för företaget och invånarna i samhällen. Syftet med intressentdialoger att olika intressenter och företaget vill få återkoppling och tillägg till LKABs väsentlighetsanalys, hållbarhets redovisning och arbete. Detta resulterade i den genomgående hållbarhetsfrågan Samverkan med lokalsamhället för fortsatt vinning och välstånd mellan produktivitet och hållbarhet.

4.3.4 Hållbarhetsredovisning 2013

Från och med 2013 kommer LKAB att rapportera mot målen som den nya strategin bygger på. I år heter företagets rapport integrerad rapport års- och hållbarhetsredovisningen. Informationen om hållbarhetsredovisningen har ingen huvudrubrik utan ligger under rubriken Styrning och kontroll. Hållbarhetsinformationen är utspridd i hela rapporten. Rapporten består av 156 sidor.

4.3.4.1 Miljö

Miljörapporteringen 2013 är likadan som rapporteringen från 2012. Rapporten har dock ett nytt inledande stycke som handlar om LKAB som företag och där beskrivs hur viktiga miljöfrågorna är för LKAB.

4.3.4.2 Socialt ansvar

Rapporteringen om socialt ansvar är likadan som föregående års omfattande rapportering och återfinns under samma kapitel titlar som föregående år, Samhällsomvandling och attraktiva LKAB. Information om styrning av sociala frågor och samhällsmål återfinns under rubriken hållbarhetsstyrning i LKAB precis som föregående år. Rapporteringen om socialt ansvar har dock förbättrats aningen jämfört med föregående år då en ytterligare beskrivning utav LKAB roll i samhället återfinns i det nya inledande kapitlet.

4.3.4.3 Intressenter

Tillsammans med kommunerna och andra aktörer samt intressenter arbetar företaget med ett engagemang i samhällsomvandlingarna. Att identifiera och respondera på risker och möjligheter påverkar konkurrenskraft och intressenternas förtroende är avgörande för företagets möjligheter att genomföra sina affärsstrategier och nå fastställda mål. Inom ramen för företagets hållbarhetsarbete genomförs specifika dialoger med ett mindre, strategiskt urval av intressenter. Det är viktigt för företaget att hålla en öppen och levande dialog med andra intressenter, från enskilda medborgare och intressentgrupper till kommuner, myndigheter och ägare gällande samhällsomvandlingen.

4.3.5 Hållbarhetsredovisning 2014

År 2014 vann LKAB pris för bästa hållbarhetsredovisning som utdelats av FAR för deras prestationer avseende hållbarhetsredovisningen 2013. Rapporteringen är indelad i sex avsnitt, hela rapporten består av 140 sidor. LKAB har valt att redovisa finansiell och icke-finansiell information i samma rapport för en bättre förståelse för företaget och verksamheten. Rapportstrukturen följer i huvudsak de tidigare två årens rapporter med LKABs strategi som grund. Hållbarhetsrapporteringen för 2014 är upprättad enligt G4, och är ett GRI-index enligt omfattningen ”core”. Indexet hänvisar främst till denna rapport för vissa utvalda informationspunkter till ett separerat ”GRI-appendix 2014”.

4.3.5.1 Miljö

2014 nämns hållbarhetsmålen inklusive miljömålen tidigt i rapporten. Det finns fem olika kapitel i rapporten och informationen kommer till stor del ifrån säker och resurseffektiv produktion. Miljöfrågor är utspridda i rapporten.

4.3.5.2 Socialt ansvar

Företagets sociala ansvar är att agera ansvarsfullt i samverkan med förtroende med omvärlden, miljömässigt, socialt och ekonomiskt. De sociala frågorna är viktiga för företaget vilket belyses även i kapitalet om attraktiva samhällen.

4.3.5.3 Intressenter

LKABs intressentmodell och dialog med dessa nämns tidigt i rapporten. Kostnaderna för samhällsomvandlingen tyger LKABs resultat för 2014. Med lönsamhet kan företaget fortsätta

sitt hållbarhetsarbete med att bidra till en positiv samhällsutveckling och skapa långsiktiga hållbara lösningar. Intressenter är grupper eller personer som direkt eller indirekt kan påverka eller omvänt påverkas av de beslut LKAB fattar. Hållbarhetsfrågorna som har störst relevans för både LKAB och koncernens intressenter styr företagets hållbarhetsarbete.

4.4 Ericsson

4.4.1 Företagsbeskrivning

Lars Magnus Ericsson öppnade 1876 en liten verkstad i Stockholm för att reparera telefonutrustning. Idag är företaget Ericsson världsledande inom tjänster och kommunikationsteknik och levererar, infrastruktur och mjukvara som skapar möjlighet för telekombranschen att bedriva sin verksamhet och öka effektiviteten. Ericssons roll i branschen och dess långsiktiga relationer med världens stora telekomoperatörer har gett dem möjligheten till att hjälpa företag, människor och samhället till en mer hållbar framtid. Ericsson stödjer de tio principerna i FN:s Global Compact och var dessutom först i branschen att tillämpa FN:s riktlinjer för både företag och mänskliga rättigheter (UNGP). Det är anmärkningsvärt att Ericssons utrustning används i mer än 1000 nät i över 180 länder som inkluderar över 115 000 medarbetare. Tabellen nedan sammanfattar företagets rapporteringsnivåer de senaste åren.

	2011	2012	2013	2014
Ericsson	GRI 3.0	GRI 3.0	GRI 3.0	GRI 3.0
	A+ nivå	A+ nivå	A+ nivå	A+ nivå

Tabell 5 - En sammanfattning av tillämpningsnivåerna under de fyra senaste åren.

Under intervjun med Ericsson beskrev respondenten att processen för framtagningen av hållbarhetsrapporteringen är väldigt komplex och tar cirka fem månader att genomföra men att de i slutändan är väldigt nöjda över deras prestation då de lyckats förmedla information till både interna och externa parter. Vid rapportering tillämpar Ericsson GRI:s riktlinjer och enligt respondenten anser företaget att det är en bra standard och något att hänga upp informationen på.

”Vi ser GRI som ett verktyg för att strukturera rapporten” (Respondenten, Ericsson).

Respondenten påpekar även att vid tillämpning av GRI:s riktlinjer ska all datainsamling vara korrekt och underbygga fakta för den information som lämnas ut till allmänheten. För Ericsson är öppenhet och integritet en viktig del av deras arbete. Respondenten nämner att Ericsson uppnått A+ tillämpningsnivå för sin hållbarhetsrapport, vilket innebär att rapporten blivit externt försäkrat och att tillämpningsnivån blivit kontrollerat av en tredje part, vilket i deras fall är PwC. Viktigt för Ericsson att rapporten blir försäkrat av en extern aktör och nämner även att många företag inte blir försäkrade av en extern aktör, vilket är oroväckande och ska uppfyllas då företag i så fall kan redovisa i princip vad som helst.

”Då vi lägger mycket tid, kraft och pengar på att vår information i hållbarhetsrapporten är korrekt och trovärdigt så tycker vi att andra aktörer ska göra likadant för annars så kan företag i stort sätt skriva precis vad man vill” (Respondenten, Ericsson).

Enligt respondenten så räcker det inte enbart med att lyfta upp det som är bra, utan att även lyfta upp utmaningar som företaget stöter på. Frågor kring mänskliga rättigheter kan vara en enorm möjlighet men även innehålla en utmaningar som Ericsson redovisar om i sin hållbarhetsrapport. För Ericsson innehåller en välbalanserad rapport öppenhet, integritet och vikten att belysa både möjligheter och svårigheter, vilket Ericsson gör vid rapportering av det nya ramverket, mänskliga rättigheter.

Enligt respondenten har fokus kring de sociala bitarna ökat för Ericsson, såsom Conducting Business Responsible och fått en större betydelse för företagets hållbarhetsredovisning. I framtida rapporteringar har Ericsson inga indikatorer på att ändra rapportens struktur eller de tre kapitelindelningar, som är Conducting Business Responsible, Energy, Environment and Climate och Communication For All.

”Det är en igenkännings faktor och är så vi marknadsför de olika områdena i rapporten både internt och externt så att folk känner igen sig, men kan som sagt förändras” (Respondenten, Ericsson).

4.4.2 Hållbarhetsredovisning 2011

Ericsson publicerade 2011 en separat rapport för företagets hållbarhetsredovisning på Engelska och baseras på ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekterna. Rapporten innehåller färgglada bilder på människan och olika slags tabeller som fyllde största delen av rapporten. Genom god samhällsstyrning arbetar Ericsson för att säkerställa ansvarsskyldighet i affäretik, försörjningskedjan, mänskliga rättigheter, miljö, hälsa och säkerhet.

4.4.2.1 Miljö

Miljöinformationen i hållbarhetsrapporten omfattar viktiga punkter som Ericsson tar hänsyn till. För att minska företagets miljöpåverkan tar Ericsson hänsyn till följande: att producera energieffektiva produkter och lösningar, utöka producentansvar, fokusera på energibesparing och effektivisera Ericssons verksamhet. Energiföretagen är idag under stor press för att minska koldioxidutsläppen och att uppfylla hållbarhetsmål. Företagen står för ca 26 procent av världens totala koldioxidutsläpp, det vill säga att det uppstår följer av att leverera energi till samhället som får en betydande miljöpåverkan. Ericsson bemöter dessa utmaningar med en strategisk program som innehåller införande av mer förnybar energi (solenergi, vindkraft, vattenkraft och biomassa) fördelade över nätet.

4.4.2.2 Socialt ansvar

Rapporten för företagets hållbarhetsarbete 2011 betonar en ökad betydelse för de mänskliga rättigheterna i Ericssons verksamhet. Företaget tror på höga krav för affäretik och mänskliga rättigheter och har åtagit sig att arbeta aktivt med FN:s riktlinjer för företag och mänskliga rättigheter.

4.4.2.3 Intressenter

År 2011 lyfter Ericsson upp att ansvarsfullt företagande handlar om att upprätthålla de kontroller som är nödvändiga för att minimera riskerna, samtidigt som det skapar en positiv inverkan på verksamheten för Ericssons intressenter och varumärket. Ett hållbart och ansvarsfullt tillvägagångssätt resulterar i värdeskapande för företaget, dess anställda, kunder, aktieägare och samhället. Samtidigt som det är viktigt att öka mångfalden i hela organisationen på Ericsson så har de dessutom valt att tillägna mer tid på inriktningen av att öka kvinnans representation i ledarrollen. Ericssons koncernledning har ökat sin kön mångfald från åtta procent kvinnor 2009, till 29 procent i slutet av 2011.

4.4.3 Hållbarhetsredovisning 2012

Rapporten innehåller bilder, tabeller och information om företagets hållbarhetsarbete. För 2012 rapporterar Ericsson för första gången Communication on Progress enligt FN:s Global Compact (UNGC) avancerade kriterier som sätter en högre standard för rapportering bland UNGC tecknare. I år har Ericsson engagerat sig i FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter. Fokus läggs på ett hållbart och ansvarsfullt tillvägagångssätt som resulterar i värdeskapande för företaget, dess anställda, kunder aktieägare och samhället i stort sätt. Ericsson bedriver verksamheten på ett ansvarsfullt sätt genom höga krav på affärsetik som är av högsta prioritet. Detta kommer i sin tur bidra med nya affärsmöjligheter, större effektivitet, mindre risk, större varumärkes värde och att se Ericsson som en mer attraktiv arbetsgivare.

4.4.3.1 Miljö

Fokus ligger bland annat på att uppnå Ericssons miljö mål som företaget satt upp för 2020 samt att minska koldioxidutsläppen från verksamheten. Enligt rapporten så kommer Ericssons demonstration av ledarskap inom energi- och miljöprestanda av telekomnät och tjänster att minimera klimat- och miljöpåverkan. Under 2012 uppnådde Ericsson sin femårs mål för koldioxidintensitets minskning ett år tidigare. Nya ambitiösa mål har satts för att minska koldioxidutsläppen från deras egna verksamhet.

4.4.3.2 Socialt ansvar

Denna del av rapport upplyser om att Ericsson arbetat med att integrera FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter i sin verksamhet. Rapporten redogör att Ericsson varit på många platser runt om i världen tillsammans med olika hjälporganisationer. År 2012 valde volontärer från Ericsson att resa till Haiti för att dela med sig av sina IT-kunskaper till allmänheten. I Afrika bygger Ericsson vidare på de framgångar som gjorts med ”Connect To Learn”. I slutet av året hade över 15.000 studenter runt om i världen dragit nytta av Ericssons program, tre gånger mer än föregående år.

4.4.3.3 Intressenter

Denna del av rapport innehåller i stort sätt samma information som föregående år. Ericsson beskriver hur de med hjälp av integritet och etik skapar en stabilare relation med sina intressenter och att en god dialog och samarbete med sina intressenter säkrar företagets position i marknaden.

4.4.4 Hållbarhetsredovisning 2013

Ericsson publicerar fortsatt en separat rapport för hållbarhet och inte en integrerad hållbarhetsredovisning tillsammans med årsredovisningen som ett antal företag gör. Denna rapport innehåller information, bilder och tabeller. Föregående år hade rapporten en rubrik för Joint Venturen, en rubrik som inte finns kvar detta år.

4.4.4.1 Miljö

Energy, Environment and Climate är rubriken i hållbarhetsrapporten som utgör största delen av information i år och redovisar företagets miljöarbete. Denna del av rapport innehåller cirka 18 sidor, vilket innebär att rapportens miljösektion ökat med 10 sidor i jämförelse med föregående år som då innehöll enbart 8 sidor. I år uppmärksammas Ericsson hårda arbete med att ständigt förbättra företagets hållbarhetsarbete. Viktig prioritering för Ericsson har varit att minska koldioxidintensiteten per anställd. Ericsson har som mål att minska CO₂e per anställd med 30 procent under tidsperioden 2011-2017 och har 2013 överskridit sitt mål med fem procent, då målet för detta år var att uppnå en minskning av CO₂e per anställd med tio procent.

4.4.4.2 Socialt ansvar

Communication For All är en rubrik i hållbarhetsrapporten som företagets sociala ansvar inkluderas i. Ericsson har haft ett intensivt år där de bland annat arbetat tillsammans med ”Refugees United”. På så sätt kunnat hjälpa flyktingar att återförenas med sina nära och kära, minska fattigdomen genom att utbilda flickor som inte får möjlighet till detta i mindre utvecklade länder. Ericsson Response var tillsammans med andra humanitära hjälporganisationer på plats med sina volontärer i slutet av 2013 efter att tyfonen Haiyan ödelade stora delar av Filippinerna.

4.4.4.3 Intressenter

Även detta år är informationen om företagets intressenter någorlunda likadan. Ericsson har under året valt att ranka sina intressenter beroende på deras betydelse för verksamheten. Företaget har fastställt att deras viktigaste målgrupper är aktieägare, investerare, kunder, anställda, regeringen och media. Enligt rapporten har Ericsson under året ökat användandet av sociala medier för att utvidga kommunikationen till en större grupp av intressenter.

4.4.5 Hållbarhetsredovisning 2014

Ericsson vann pris för bästa hållbarhetsredovisning som årligen utdelas av FAR, avseende företagets hållbarhetsredovisning 2014. Hållbarhetsredovisning innehåller som föregående år information, bilder och tabeller. Ericsson har infört en ny rubrik i sin hållbarhetsrapport, denna är People. Rubriken beskriver att engagemanget bland deras folk är väldigt viktigt för att göra affärer på ett ansvarsfullt sätt och uppfylla verksamhetens hållbarhet- och företagsansvars mål. Överskådligt ser hållbarhetsredovisningen likadant ut som föregående år.

4.4.5.1 Miljö

Rapportens miljö del har återigen gått ner till 8 sidor från att ha varit 18 sidor 2013. Detta år hade Ericsson som mål att minska CO₂e per anställd med sju procent, men lyckades även detta år överskrida målet och uppnå en minskning med tio procent per anställd.

4.4.5.2 Socialt ansvar

I stort sätt så har det sociala ansvaret i företaget varit sig lik, förutom när det kommer till resultaten och målen som varierat under åren.

4.4.5.3 Intressenter

Lyssna på, lära av och samarbeta med intressenter har under åren varit väldigt viktigt för att tillsammans hitta gemensamma lösningar. Ericsson har som påpekats föregående år bevarat en god kommunikation med intressenterna och tagit till sig av deras åsikter vid kundmöten, medarbetarsamtal, gemensamma projekt och undersökningar. Ericsson har som mål att 30 procent av de anställda ska vara kvinnor 2020. År 2014 var 22 procent av Ericssons anställda kvinnor vilket innebär att de troligen lyckas uppnå målet inför 2020.

5 Analys

I detta kapitel görs en koppling mellan referensramen och empiridelen för att kunna besvara studiens problemformulering. Författarna har analyserat sex faktorer som anses vara utmärkande för företagens rapportering av hållbarhet. De sex faktorerna är: transparent, integritet, öppenhet, kontinuitet, relevant information och ständiga förbättringar.

5.1 Corporate Social Responsibility (CSR) och hållbarhetsarbete

CSR handlar om samspelet mellan samhälle och företag med rättsliga och sociala skyldigheter. De analyserade företagen arbetar kontinuerligt med hållbarhetsfrågor, vilket är grundläggande för att göra en bra hållbarhetsrapport. Arbetet med CSR hos samtliga företag i studien innefattar de fyra perspektiv Caroll (1998) nämner är viktiga för goda ”corporate citizens”. Förutom att arbeta med ekonomisk lönsamhet och följa alla lagar och förordningar arbetar företag ytterligare med etiskt ansvarstagande och värdeskapande för sin omvärld. Hållbarhetsarbetet och de analyserade hållbarhetsrapporterna uppfyller inte bara de krav som ställs, utan tar det ett steg längre som en god företagsmedborgare ska göra enligt Caroll (1998). LKAB är ett företag med stor samhällspåverkan i sitt närområde och har därför lagt stor vikt vid rapportering av relevant information för människorna i samhället. Enligt LKAB har samtliga lagar och krav som reglerats de senaste åren hjälpt deras hållbarhetsredovisning att bli mer transparent och trovärdig samt hjälpt företaget att bibehålla en god kontinuitet i rapporteringen då kraven med tiden blivit allt större.

FN:s principer för mänskliga rättigheter uppfylls av samtliga företag som författarna studerat, vilket i sin tur innebär att mycket resurser lagts på att uppfylla dessa principer genom att utbilda sina medarbetare kring frågor om mänskliga rättigheter, miljö och antikorruption. Antikorruption är ett område som Atlas Copco redovisat i sin hållbarhetsrapport 2012 där företaget utbildat 3500 chefer för ökad medvetenhet om nolltolerans mot korruption under 2012. Dock så framgår det inte från informationen i deras senaste rapporter om hur bra insatsen varit och ifall de deltagande chefernas upplevelse av denna utbildning varit bra. Frågan som kan ställas är ifall kritikerna Aras & Crowther (2008) har rätt om företagens tendens om att vara oärliga vid frivillig hållbarhetsrapportering. I detta fall så har Atlas Copco valt att presentera deras interna utbildning för 3500 chefer i hållbarhetsrapporten, men valt att undgå att rapportera vad denna utbildning resulterat i och vad chefernas åsikter varit om denna utbildning. Informationen företag väljer att undanhålla kan ifrågasätta företagets öppenhet och integritet. I samtliga rapporter har intressenterna årligen blivit informerade om att företagen utför undersökningar på deras medarbetare samt informerat om goda resultaten som fått företagen att framstå bra. Detta är något som kan kopplas till Aras & Crowther (2008). Företagens tendens att manipulera och Atlas Copcos val att rapportera om de utbildningar som genomförts internt medan de undanhåller information om chefernas åsikter om utbildningen och dess slutliga resultat. Resultat från undersökningar kan i vissa fall stanna internt inom företaget, men enligt respondenten från LKAB så är det varken rättvist eller ärligt att enbart redovisa ”vackra saker” i sin hållbarhetsrapport.

5.2 Uppfyllande av regelverket från Global Reporting Initiative (GRI)

Företag som arbetat med att redovisa hållbarhetsfrågor under en lång tid har en god erfarenhet av att kontinuerligt utföra ständiga förbättringar och tillämpa bra standarder. GRI:s riktlinjer är en standard som i dagsläget tillämpas av flera företag inklusive de fyra företag som granskats i studien. Företagen använder sig av riktlinjerna som ett komplement för att uppfylla verksamhetens egna mål. Det kan vara problematiskt för företag som precis börjat hållbarhetsrapportera att förstå vilka riktlinjer som är viktigast för dem, det handlar om att prioritera rätt. Den långa erfarenheten vid rapportering av hållbarhet skapar gynnsammare och lättare övergångar för företagen vid införanden och förändringar av regeringens regelverk och GRI:s krav.

GRI:s senaste standard, G4 är avsedd att vara universellt tillämplig på alla företag av alla slag och sektorer över hela världen, stora som små. Stora företag som Ericsson och Atlas Copco har inga problem med att införa kraven för standarden G4 efter årsskiftet 2015. Atlas Copco och Ericsson har valt att inte övergå från G3 till G4, något som både SCA och LKAB gjort vid rapportering av hållbarhet 2014. SCA och LKAB har på så sätt kunnat förbereda sig inför kravet i nya versionen där all rapportering ska upprättas enligt G4. Syftet med standarden G4, som är den fjärde uppdateringen av GRI, är att förbereda en hållbarhetsredovisning och att det ska innehålla värdefull information om företagens mest kritiska hållbarhetsfrågor. Företagen som intervjuats har kommit så pass långt i sitt hållbarhetsarbete att uppfyllandet av kraven för GRI:s senaste version G4 kan tillämpas utan större svårigheter. Frågan som kan ställas är hur den nya versionen av G4 kommer påverka mindre erfarna företag? Företagen som i längre tid arbetat med hållbarhetsfrågor har antagligen tillämpat G3 vilket i sin tur innebär mindre omstruktureringar och administrativa omkostnader vid införande av G4 än för de mindre erfarna företagen som inte tillämpat G3 i en lika stor omfattning. Enligt Atlas Copco och Ericsson kommer tillämpningen av GRI:s nya standard G4 inte medföra stora omstruktureringar och omkostnader för företagen.

Atlas Copco nämnde bland annat att GRI:s riktlinjer i början kan anses vara problematiska att implementera i företagets rapportering, men i slutändan ses denna standard som en hjälpreda för att strukturera hållbarhetsarbetet. Enligt respondenterna kan företagen med hjälp av GRI påvisa att rapporteringen är trovärdig och innehåller intressant information för intressenterna. Enligt GRI ska dess riktlinjer för hållbarhetsredovisning periodvis evalueras för att ge bästa vägledning till en effektiv hållbarhetsredovisning. Något som kan kopplas till samtliga företagens strategier är att företagen periodvis kontrollerar sitt hållbarhetsarbete under det befintliga året.

Ett företag kan välja mellan flera olika områden att hållbarhetsredovisa om, men det är viktigt att uppfylla GRI:s krav för väsentlighet. Detta innebär att informationen i rapporten ska omfatta indikatorer och områden som speglar företagets mest betydande miljömässiga, ekonomiska och sociala påverkan.

5.3 Företagens valda tillämpningsnivåer av GRI:s regelverk

Enligt Westmark (2013) är det viktigt att företag som tillämpar GRI:s riktlinjer förmedlar vilken nivå och till vilken utsträckning de tillämpar redovisningsramverket, något som även poängterats av respondenterna. Respondenterna har under intervjuerna angett till vilken nivå företaget tillämpat GRI:s redovisningsramverk, vilket även uppmärksammas i deras hållbarhetsrapporter. Respondenten från Atlas Copco anser att intressenterna har all rätt till information om vilka av de tre nivåerna: A, B och C som företagen uppnår. De fyra valda företagen försäkras och granskas årligen av en revisionsbyrå. Revisionsbyrån för Ericsson och SCA är PricewaterhouseCoopers (PwC), medan LKAB och Atlas Copco granskas av Deloitte. Uppfylldandet av dessa krav medför att företagens rapporter i sin helhet blir mer transparent och ökar sannolikheten att deras intressenter anser rapporten och datainsamlingen vara korrekt. Att låta en extern part granska företags rapport trots att det inte finns något krav skapar ökad öppenhet och medför att företaget kommer uppfattas som mer trovärdiga hos intressenterna.

5.4 Företagens tillämpning av Triple bottom line redovisning

Samtliga företag har genom att tillämpa GRI:s riktlinjer, anammat ”triple bottom line” redovisningen. Företagen beskriver i sina hållbarhetsrapporter hur de har arbetat för en hållbar utveckling och vilka resultat som har uppnåtts. Prestationen har dock inte rapporterats som ett slutresultat utan i de sammanhang som företagen befinner sig i och på ett sätt som intresserar deras intressenter. Det visar på att företaget har förstått det som Norman & Macdonald (2004) och Pava (2007) benämner ”social bottom line” inte går att redovisa som ett slutresultat utan företags sociala påverkan ska redovisas i sin kontext. Samtliga företag informerar i sina hållbarhetsrapporter om de sociala ansvar de tar som ligger utanför finansiella åtgärderna. Företag har detta gemensamt då de alla på ett tydligt sätt arbetar för att kommunicera ut information till intressenterna om företags hållbarhetsarbete.

Pava nämner även att en begränsning med ”triple bottom line” är att kunna mäta och följa upp det sociala resultatet på ett meningsfullt, konsekvent och jämförbart sätt. Det som orsakar problematik är att företag kan ändra på sina sociala mål hur de själva vill, efter den situation som företaget för tillfället befinner sig i. Detta då det inte finns regler för hur ett socialt ansvar ska se ut. Gemensamt för erfarna företag är att de har kontinuitet i sina årliga rapporteringar och att företagens arbetssätt inte förändras på grund av sämre resultat än förväntat. På så sätt visar företagen att justeringar av målen eller redovisningen inte görs bara för att resultatet blivit sämre under en viss period. Företagen påvisar således konsekvens och jämförbarhet i sin redovisning vilket gör det möjligt att följa upp resultatet på ett meningsfullt sätt.

5.5 Företagens arbete med intressenter

Företagen har valt att rapportera ytterligare information utöver det som krävs av GRI:s riktlinjer för att tillgodose behovet hos deras intressenter. Gemensamt för företagen är också att de har lyckats identifiera sina intressenter både runt och inom företaget, såsom intressentteorin anger, och styr sitt hållbarhetsarbetet utifrån intressenternas intressen. Intressenter såsom kunder, aktieägare och investerare har förväntningar på att företagens

rapportering ska vara trovärdig. Det vill säga att inte enbart redovisa informationen i rapporterna som är fördelaktigt för företaget, men även att dokumentera motgångar som hållbarhetsarbetet stött på. Ett antal företag väljer att uppfylla vissa lagar och regler i förtid som i vissa fall försvårar företagets rapportering men som förhoppningsvis förbättrar företagets relation med dess intressenter. Enligt Barnett, 2007 & Mitchell et al (1997) ska företagen arbeta strategiskt för att uppfylla förväntningar som uppstår bland deras intressenter vilket samtliga företag i studien gjort. SCA och LKAB är företag som med hjälp av ett strategiskt arbetssätt inkluderat sina intressenter i företagets hållbarhetsarbete och tillämpat krav på hållbarhetsrapporten i förtid för att på så sätt förbättra sin rapportering och skapa en långsiktig och bra relation med deras intressenter.

Erhållande av en god dialog och uppfyllande av intressenternas krav skapar enligt intressentteorin konkurrensfördelar i framtiden. Årliga intressentundersökningar och möten med aktieägare leder till ökad förståelse av vad dessa intressenter prioriterar högst gällande hållbarhetsfrågor. Enligt respondenterna kan företagen justera den information som publiceras i hållbarhetsrapporten utifrån intressenternas åsikter, eftersom intressenterna läser företagets hållbarhetsrapporter. Företagen värdesätter intressenternas åsikter och krav och arbetar ständigt för att förbättra förståelsen och kommunikationen med hjälp av undersökningar och utvärderingar. Detta har uppmärksammats speciellt vid läsning av Atlas Copcos och SCAs rapporter de senaste åren, då de valt att fokusera på vissa dimensioner mer än andra. Att tillfredsställa sina kunders och andra intressenters krav bidrar till ökad värde för företagets verksamhet.

Trycket från olika intressenter har fått en större betydelse som driver företagets hållbarhetsarbete framåt, vilket i detta fall gör det möjligt att implementera intressentteorin i samtliga företag. Respondenterna som intervjuats samtycker om att det är företagets ansvar att ta hand om intressenterna och behandla dem på ett rättvist sätt oberoende vilken position de har i företaget. Intressentteorins två grenar är det normativa- och positiva perspektivet. Det positiva perspektivet beskriver hur företaget skapar en god relation med intressenterna som skapar högst värde för företaget. Som tidigare påpekats så fokuserar samtliga företag på att skapa en god relation med alla dess intressenter men att det även finns en del intressenter som har större möjlighet till att påverka företagets framtid.

Att respondenterna har påpekat att intressenterna har en lika stor betydelse i företagen oberoende vilken position de har är något som kan ifrågasättas (Grafström, Göthberg & Windell, 2015). I slutändan så är ett företags överlevnad och dess vinstmaximering av störst betydelse och enligt Grafström, Göthberg & Windell (2015) är en gruppindelning på sekundära- och primära intressenter viktigt och underlättar för företag att prioritera sina intressenter. Samtliga företag har lyckats öka trovärdigheten genom att eftersträva transparens i sin redovisning, dock har företagen inte lyckats med total transparens vilket sannolikt beror på de motstridiga krav som ställs från olika intressenter (Brunsson, 2007). Så länge det inte finns krav på att all information måste lämnas ut, kommer företag att rapportera på ett sätt som tillgodoser så många intressenters intressen som möjligt. Företagen hållbarhetsrapporterar med förhållandevis stor öppenhet vilket gör att de uppfattas som trovärdiga. Det

organiserade hyckleriet som Brunsson (2007) nämner i sin artikel anses detta inte förekomma enligt företagens respondenter.

5.6 Integrerad- eller separerad rapportering

Ericsson och SCA är företag som valt att årligen publicera en separat hållbarhetsrapport. Där beskriver de utförligt hur de arbetar utifrån de tre dimensionerna, medan Atlas Copco och LKAB valt att slå samman års- och hållbarhetsredovisningen till en integrerad hållbarhetsrapport. I dagsläget visar det sig vara mer aktuellt för företag att diskutera införande av en integrerad rapport för företagets hållbarhets- och årsredovisning, vilket kommer medföra att fler företag väljer att utesluta rapportering av en separat hållbarhetsredovisning. Den ideala situationen är att hållbarhetsdelen blir en viktig del i årsredovisningen, samt att det inte krävs en separat rapport med ett antal sidor för att täcka de viktigaste aspekterna. Respondenten från Atlas Copco anser att kvantiteten inte är det viktigaste utan snarare kvalitet.

Enligt respondenten från Atlas Copco är GRI:s krav för väsentlighet en av flera faktorer som bidragit till att företaget kunnat ta klivet mot att redovisa en integrerad års- och hållbarhetsrapport. LKAB och Atlas Copco har i sina integrerade rapporter valt att lyfta fram information som är väsentlig för dess intressenter och områden där verksamheterna haft störst hållbarhetspåverkan.

Införandet av en integrerad hållbarhetsredovisning innebär att all den information som förmedlas till intressenterna under åren inte får plats i en och samma rapport. Företaget kan ta hjälp av sina intressenter för att prioritera vad som ska redovisas i rapporten genom att utföra undersökningar och på så sätt ge en bättre bild av vad intressenterna anser vara viktigast och mest relevant. Resterande information som inte nämns i rapporten försvinner inte, utan istället väljer företaget att redovisa denna information någon annanstans. Bland annat så har Atlas Copco och LKAB valt att redovisa och kommunicera fram delar av företagets hållbarhetsarbete på företagets webbsida och via sociala medier.

Ericsson och SCA som redovisar en separat hållbarhetsrapport är inte oroliga över att delar av all information som företaget publicerar ska gå förlorad. Istället handlar det om att det finns andra redovisnings- och valideringsprocesser i en integrerad redovisning i förhållande till en separerad hållbarhetsredovisning. Företagens övergång från en separerad till en integrerad rapport kan medföra stora strukturella förändringar. SCA har under de senaste åren arbetat både kontinuerligt och hållbart för att göra successiva förbättring i sina rapporteringar, istället för att göra en allt för stor omstrukturering som införandet av en integrerad rapportering skulle innebära.

6 Slutsats

I detta kapitel redogörs en slutsats av studiens problemformulering. Vidare beskrivs studiens bidrag och förslag till vidare forskning.

6.1 Studiens slutsats

Studiens problemformulering lyder: Vad utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet av hållbarhetsarbete?

Författarna konkluderar att det finns flera faktorer som utmärker företagens hållbarhetsredovisning. Företag som vill leverera en god hållbarhetsrapport ska noga fundera över vad det är rapporten ska behandla för att bidra med värde för företaget och använda sig av de befintliga verktyg som finns för hållbarhetsredovisning. Företagen anser att GRI är en bra standard och tillämpas av flera företag. Att rapportera vilka motgångar företagen stött på vid hållbarhetsredovisning innebär inte att de är svaga, istället visar det ökad trovärdighet hos intressenterna, något som uppmärksammats i de ovannämnda hållbarhetsrapporterna. Företagen som arbetat med hållbarhet en lång tid anser att det finns en del kriterier att uppfylla för att uppnå en god hållbarhetsrapport. Att hållbarhetsredovisa transparent, öppenhet, kontinuerligt, integritet, ständiga förbättringar och relevant information är vad som utmärker företag som arbetat med hållbarhetsfrågor under en längre tid.

Hållbarhetsredovisning har gått från att vara frivilligt för företag till att bli mer reglerad. EU-direktivet som införs 2016 visar att hållbarhetsfrågor blir allt mer betydelsefulla och kommer påverka både privata- och statliga företag med mer än 500 anställda. Samtliga företag har stött på motgångar i sitt hållbarhetsarbete och rapportering, vilket i efterhand bidragit till positiva effekter. Exempelvis anser Ericssons intressenter att rapporten blivit mer trovärdig vid redovisning av företagets motgångar. Företagen har även blivit allt bättre på att förbereda sig inför nya hinder och tillämpning av framtida regleringar. Företagens tidigare erfarenhet av hållbarhetsarbete har bidragit till att företagen pressar sin egna förmåga allt mer, något som både SCA och LKAB gjort då de valt att införa GRI:s nya standard G4 ett år i förväg till skillnad från andra företag.

Det har med tiden blivit tydligare att hållbarhetsfrågor blivit allt mer integrerade i företagens verksamhet och fått en stor betydelse för deras strategi. Studien visar att erfarna företag skulle kunna ses som en förebild för företag som vill utveckla sin rapportering av hållbarhet och finna möjlighet till att i framtiden uppnå samma position för rapportering. Detta kommer så småningom leda till ett ökat förtroende för företagen som inför hållbarhetsrapportering och håller jämna steg med utvecklingen. Hållbarhetsfrågorna kommer bli allt fler och få större betydelse i framtiden vilket gör det extra viktigt för företag att ge sig in i kampen och försöka konkurrera mot erfarna företag som Ericsson, SCA, Atlas Copco och LKAB. Företag som under de senaste åren presterat bra i detta område och konkurrerat till sig allt fler intressenter.

6.2 Studiens bidrag

Denna studie behandlar de faktorer som utmärker företagens hållbarhetsrapporter. Val av studie gjordes vid uppmärksammande av att det saknades tidigare forskning inom området. I denna studie har författarna fokuserat på vad som utmärker hållbarhetsrapporteringen hos företag med lång erfarenhet och införanden av nya regleringar. Med hjälp av det samlade materialet för referensramen, insamlad data från hållbarhetsrapporterna och intervjuer med respondenter från samtliga företag så har författarna kunnat säkerställa att studiens problemformulering blivit besvarad. Efter att studien färdigställts har författarna fått en ny uppfattning om att det finns flera faktorer som är viktiga för företag att uppnå en god hållbarhetsrapport.

6.3 Förslag till vidare forskning

Det hade varit intressant att få svar på nya frågor som dykt upp efter denna studie. Bland annat införandet av EU-direktivet och dess påverkan på företag som tidigare inte hållbarhets redovisat och ifall företagen i framtiden går mot en integrerad rapportering. Ett annat förslag till vidare forskning är att undersöka vilken påverkan GRI:s nya standard G4 har på företagens hållbarhetsrapportering till skillnad från G3 samt vilka förbättringar och utmaningar som finns i implementationen av den nya standaren.

7 Källförteckning

Internetkällor

(Eu.commisson, 2015)

Tillgänglig: <http://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility/index_en.htm>

(FAR, 2015)

Tillgänglig: <<http://www.far.se/Press-och-opinion/Basta-hallbarhetsredovisning/>>

<<http://www.far.se/Press-och-opinion/Basta-hallbarhetsredovisning/Vinnare-2013/Webb-tv/>>

(Foyen, 2015)

Tillgänglig: <<http://www.foyen.se/regler-om-hallbarhetsredovisning-att-vanta/>>

(GRI, 2015) Tillgänglig: <<https://www.globalreporting.org/information/about-gri/gri-history/Pages/GRI's%20history.aspx>>

<<https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRI-G3-Swedish-Reporting-Guidelines.pdf>>

<<https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/G4-FAQ.pdf>>

(Regeringen, 2014)

Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/contentassets/c6d343c8bb6f46e3ba7944fe1ea073e3/foretagens-rapportering-om-hallbarhet-och-mangfaldspolicy-ds-201445>>

(Sns, 2015)

Tillgänglig: <http://www.sns.se/sites/default/files/sns_analys_nr_24.pdf?utm_source=dmdelivery&utm_medium=email&utm_content=&utm_campaign=Milj%20aktuellt%20Idag%202015-01-21>

(Wbcd, 2015)

Tillgänglig: <<http://www.wbcd.org/Pages/EDocument/EDocumentDetails.aspx?ID=82&NoSearchContext%20Key=true>>

Årsredovisningar

Atlas Copco

2011: <http://www.atlascopco.se/Images/wkr0001_tcm40-3162309.pdf>

2012: <http://www.bolagsfakta.se/sites/bolagsfakta.se/files/Atlas%20Copco_2012.pdf>

2013: <http://www.atlascopco.se/Images/Atlas%20Copco%20Arsredovisning%202013_tcm40-3551938.pdf>

2014:<http://www.atlascopco.com/Images/Atlas_Copco_Arsredovisning_2014_tcm40-3568270.pdf>

Ericsson

2011:<http://www.ericsson.com/res/thecompany/docs/corporate-responsibility/2011/2011_corporate_responsibility_and_sustainability_report.pdf>

2012:<http://www.ericsson.com/res/thecompany/docs/corporate-responsibility/2012/2012_corporate_responsibility_and_sustainability_report.pdf>

2013:<<http://www.ericsson.com/res/thecompany/docs/corporate-responsibility/2013-corporate-responsibility-and-sustainability-report.pdf>>

2014:<<http://www.ericsson.com/res/thecompany/docs/corporate-responsibility/2014-corporate-responsibility-and-sustainability-report.pdf>>

LKAB

2011:<https://www.lkab.com/Global/Documents/Finansiella%20rapporter/Årsredovisning%20sv/2011_LKAB_Års_och_Hållbarhetsredovisning.pdf>

2012:<http://www.lkab.com/Global/Documents/Finansiella%20rapporter/Årsredovisning%20sv/2012_LKAB_Års_och_Hållbarhetsredovisning.pdf>

2013:<http://www.lkab.com/Global/Documents/Finansiella%20rapporter/Årsredovisning%20sv/2013_LKAB_Års_och_Hållbarhetsredovisning.pdf>

2014:<https://www.lkab.com/Global/Documents/Finansiella%20rapporter/Årsredovisning%20sv/2014/2014_LKAB_Års_och_Hållbarhetsredovisning.pdf>

SCA

2011:<http://www.sca.com/Documents/sv/Env_Reports/sca-hallbarhetsredovisningen-2011-indexerad.pdf>

2012:<http://www.sca.com/Documents/sv/Env_Reports/SCA-Hallbarhetsredovisning-2012.pdf?epslanguage=sv>

2013:<http://www.sca.com/Documents/sv/Env_Reports/SCA-Hallbarhetsredovisning-2013.pdf?epslanguage=sv>

2014:<http://www.sca.com/Documents/en/Env_Reports/2014/SCA-hallbarhetsredovisning-2014.PDF?epslanguage=sv>

Vetenskapliga artiklar

(Adams & Narayanan, 2007, Ballou et al, 2006 & Bebbington et al, 2007). C. Adams, & V. Narayanan, ”The ‘standardization’ of sustainability reporting”

Güler Aras, David Crowther, (2008) "Governance and sustainability: An investigation into the relationship between corporate governance and corporate sustainability", *Management Decision*, Vol. 46 Iss: 3, pp.433 - 448

Barnett (2007) M.L. Barnett. Stakeholder influence capacity and the variability of financial returns to corporate social responsibility, *Academy of Management Review*, 32 (3) pp. 794–816

Brunsson (2007) N. Brunsson "The consequences of decision-making" Oxford University Press, Oxford

Carroll, Archie B. (1998) "The Four Faces of Corporate Citizenship", *Business & Society Review*, nr. 100/101, ss. 1-7.

Deegan C., & Unerman, J (2011). *Financial Accounting Theory*. McGraw-Hill Higher Education.

Freeman, E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Massachusetts: Pitman Publishing Inc.

Malsch (2013) Politicizing the expertise of the accounting industry in the realm of corporate social responsibility, *Accounting, Organizations and Society*, 38 (2) (2013), pp. 149–168

Norman, Wayne & MacDonald (2004) "Getting to the bottom of "triple bottom line"

Pava (2007) Pava, Moses "A response to "getting to the bottom of "Triple Bottom Line"

Unerman, J. (2007) Bebbington, B. O'Dwyer, (2005) (Eds.), *Sustainability accounting and accountability*, Routledge, New York (2007), pp. 184–207

Litteratur

Andersen, I. (1998) *Den uppenbara verkligheten*, Studentlitteratur

Backman, J., (2008). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur

Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber.

Elkington, J (1999) *Cannibals with forks, the triple bottom line of 21 century business*

Grankvist, P (2009) *CSR I praktiken, hur företaget kan jobba med hållbarhet för att tjäna pengar*, Liber, Malmö

Grafström, Göthberg, & Windell (2015) *CSR: Företagsansvar i förändring*, upplaga 2:1, Liber

Holme, I. M. Solvang, B. K (1997) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*

Jacobsen, D.I. (2011). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Lars-Olle Larsson & Fredrik Ljungdahl, (2008) License to operate – CSR och hållbarhetsredovisning i praktiken

Westermarck, C (2013) Hållbarhetsredovisning – teori, standarder, och praktisk tillämpning, Studentlitteratur

Lagrum

Brundtlandskommissionen (1983-1987)

8 Bilaga 1 - Intervjufrågor

Allmänna frågor:

- Berätta lite om dig själv.
- Vad har ni för bakgrund?
- Vad är er befattningsbenämning?
- Hur länge har ni varit anställda hos företaget?
- Hur många år har ni arbetat i er nuvarande ställning?

Uppkomsten av hållbarhetsfrågor, frågor 1-4

1. Är det viktigt för er att ha en bra hållbarhetsredovisning?
2. Hur länge har företaget arbetat med hållbarhetsredovisning?
3. Vad är anledningen till att ni valde att börja med hållbarhetsredovisning?
4. Vilka/vem var/är mest drivande i utvecklingen av hållbarhetsarbetet? Externa/interna krafter?

Företagens hållbarhetsredovisning, Frågor 5-10

5. Hur har företagens hållbarhetsredovisning förändrats över de fyra senaste åren?
6. Anser ni att det är fördelaktigt med hållbarhetsredovisning utifrån ett marknadsföringsmässigt perspektiv?
7. Har företaget en fungerande kommunikation vad gäller hållbarhetsarbete till övriga medarbetare och avdelningar? Iså fall hur? Om inte, varför?
8. Finns det några risker och utmaningar vid företagets rapportering? Tex att ständigt visa förbättrade resultat genom åren, kvalitet i data?
9. Hur ser processen ut vid framtagningen av er hållbarhetsrapport?
10. Uppstår det några förväntningar eller press från intressenterna när det gäller hållbarhetsfrågor:
 - o Kunder
 - o Anställda
 - o Aktieägare
 - o Samhället

GRI:s riktlinjer, frågor 11-13

11. Vad fick er att börja följa GRI:s riktlinjer?
12. Till vilken grad följer ni GRI:s riktlinjer? Om ni inte följer GRI:s riktlinjer fullt ut, vad beror det på?
13. Har ni höga krav på hållbarhetsredovisningen för att ni anser att det är viktigt för företagets framtid?

Framtida tänk för rapportering av hållbarhet, frågor 14-15

14. Hur kommer det nya lagkravet som införs av EU:s direktiv den 1 juni 2016 påverka företagets hållbarhetsredovisning?
15. När vi läst företagets hållbarhetsredovisnings rapport så har vi uppmärksammat att ni följt ett visst spår vad gäller innehållet under de fyra åren som vi blickat tillbaka på för vår studie. Vad är anledningen till detta? Och har ni planerat att införa några förändringar i framtiden för de områden ni väljer att fokusera på?

9 Bilaga 2 - Indikatorer

Riktlinjer för hållbarhetsredovisning enligt GRI

Global Reporting Initiative s 20-24

1. Strategi och analys

1.1 Uttalande från organisationens högsta beslutsfattare (tex. Vd, ordförande eller motsvarande position) om relevansen av hållbar utveckling för organisationen och dess strategi.

1.2 Beskrivning av huvudsaklig påverkan, risker och möjligheter. En beskrivning av den mer betydande påverkan som organisationen har på hållbar utveckling.

2. Organisationens profil

2.1 Organisationens namn

2.2 De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.

2.3 Organisationens struktur, enhet, affärsområden, dotterbolag och joint ventures

2.4 Lokalisering av huvudkontor av organisationen

2.5 Antal länder som företaget har verksamhet i, och namnen på de länder där verksamhet bedrivs eller som är särskilt relevanta för de frågor som berör hållbar utveckling i redovisningen

2.6 Ägarstruktur och företagsform

2.7 Marknader som företaget är verksam på (inklusive geografisk fördelning, sektorer som företaget är verksam i och kunder/förmånstagare)

2.8 Organisationens storlek, antal anställda, nettoförsäljning, total finansiering och kvantitet/volym av produkter och tjänster

2.9 Väsentliga förändringar under redovisningsperioden innebär storlek, struktur eller ägande.

2.10 Utmärkelser och priser som mottagits under redovisningsperioden

3. Redovisningsprofil

3.1 Redovisningsperiod (text. räkenskapsår och kalenderår) för den redovisade informationen.

3.2 Datum för publiceringen av den senaste redovisningen (om sådan upprättats)

3.3 Redovisningscykel (ettårig/tvåårig etc.)

3.4 Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll

3.5 Processer för definition av innehållet i redovisningen

3.6 Redovisningens avgränsningar

3.7 Beskriv eventuella särskilda begränsningar för redovisningens omfattning och avgränsning

3.8 Princip för redovisningen av joint venture, dotterbolag, hyrda anläggningar, utlokaliserade verksamheter och andra enheter som väsentligt kan påverka jämförbarheten mellan olika tidsperioder och organisationer.

3.9 Beskrivning av mätmetoder och beräkningsunderlag, inklusive antaganden och vilka tekniker som ligger till grund för uppskattningar som använts vid sammanställning av indikatorerna och annan information i redovisningen.

3.10 Förklaring av effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen för sådana förändringar av information

3.11 Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller avgränsning, omfattning eller mätmetoder som använts i redovisningen

3.12 Innehållsförteckning enligt GRI ska det redovisas standardupplysningar

3.13 Policy och nuvarande tillämpning med avseende på att låta redovisningen externt bestyrkas.

4. Styrning, åtaganden och intressetrelationer

4.1 Redogörelse för organisationens bolagsstyrning inklusive kommittéer

4.2 En beskrivning huruvida styrelseordföranden är även verkställande direktör

4.3 Organisationer som har en styrelsenivå och ange antalet medlemmar som ingår eller inte ingår i företagsledningen

4.4 Möjligheter för aktieägare och anställda att komma med rekommendationer eller vägledning till styrelsen eller företagsledningen.

4.5 Koppling mellan ersättning till styrelseledamöter, ledande befattningshavare och chefer

4.6 Rutiner och processer inom styrelsen för att säkerställa att inga intressekonflikter uppstår

4.7 Rutiner och processer för att bestämma kvalifikationer och expertis som styrelsemedlemmar bör besitta för att styra organisationens strategi i ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor

4.8 Internt framtagna affärsidéer eller grundläggande värderingar, uppförandekod och principer ekonomiskt, miljömässigt och socialt uppträdande, samt hur väl dessa införts i organisationen

- 4.9 Rutiner och processer i organisationens styrelse för att kontrollera hur organisationen uppmärksammar och hanterar ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor.
- 4.10 Processer för att utvärdera styrelsens egna presentationer
- 4.11 En beskrivning om hur företagen följer försiktighetsprincipen
- 4.12 Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och ekonomiska deklarerationer, principer eller andra initiativ som företag anslutit sig till eller stödjer
- 4.13 Medlemskap i organisationer (tex. Branschorganisationer) och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer
- 4.14 Lista de intressentgrupper som organisationen har kontakt med
- 4.15 Princip för identifiering och urval av intressenter
- 4.16 Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter inklusive vilken typ av kontakter och intressentgrupp
- 4.17 Viktiga områden och frågor som lyfts via kommunikation med intressenter och hur organisationen har hanterat dessa områden och frågor samt hur de påverkat organisationens redovisning